X. évfolyam. 18. szám. Vasárnap, 1876. január 23

Előfizetési dij:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.80
Egy szám 8 krajczár.
Hirdetési dij: 9 hasábos petitsor egyszeri hirdetése 12 kr., többször 10 kr.
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilttér: Öt hasábos sor 30 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
Budapest IV. megyeháztér 9. sz.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadtatnak el.
Kéziratok csak rendkivüli esetben küldetnek vissza.
Kiadó-hivatal:
Budapest IV. megyeháztér 9. sz.
Vodianer F. nyomdájában.

Előfizetési föltételek
az
EGYETÉRTÉS
politikai és közgazdászati napilapra.

Egész évre . . . . . 20 frt. — kr.
Fél évre . . . . . 10 frt. — kr.
Negyed évre . . . . . 5 frt. — kr.
Egy hóra . . . . . 1 frt. 80 kr.

☞ Az előfizetési pénzek és utalványok az „Egyetértés“ kiadó hivatalának Wodianer nyomda megyeház-tér 9. szám alá küldendők.

Budapest, január 22.

A sötétség maga gyujtja meg fáklyáját. A vastag árnyakból, melyek áthatlanul boritják politikai légkörünket, mind sürübben bontakoznak ki a villámok, hogy pillanatokra hirtelen fénynyel világitsák be a zajgó hullámokat és a lázongó örvényt. A képviselőház rövid idő alatt ismételve hozott szinre oly szavazásokat, melyek a kormány mellett tanuskodnak ma, és a kormány ellen tanuskodnak holnap; melyek megadják az életet és emlékeztetnek a halálra: melyeket győzelemnek csak akkor lehet nevezni, ha a győzelem jelentőségét egyetlen perczenek előnyére szoritjuk. Mindannyiszor azt láttuk, hogy a kormány korlátlan hatalommal rendelkezik, mely eltörpiti az ellenzéki pártok törekvését s vasvessző alatt tart minden lelkiismeretet saját pártjában, de ugyanakkor láttuk azt is, mily rohatag és szétmálló alapon nyugszik ez óriási hatalom, hol elég egy kopás, egy repedés, egy perczenek müve és a szörnyü vár romokban heverhet. Ugy az általános vita befejezésekor, mint tegnap a városok fölött történt szavazáskor igaz lélekkel senki se merhette tagadni, hogy a kormánynak veresége egész biztos lett volna, ha a meggyőződések szabadon nyilatkozhatnak. A pártfegyelem nyomása tükröződött a lelkeken s a hivek ugy járultak a szavazó urnákhoz, mintha a caudiumi iga alatt kellett volna elhaladniok.

Mindenesetre szégyenletes látvány. Az a mód és eljárás, mely nálunk a törvények alkotásában mindjárt az uj alkotmányos aera kezdetétől meggyökerezett, teljesen alkalmas arra, hogy törvénykönyveinket mindenha a nemzeti gyalázat emlékoszlopaivá avassa. Az összes világirodalomban kevés nyilatkozása lehet az emberi szellemnek, mely annyi rosz szenvedély összemüködéséből származott volna, mint épen azok a törvények, melyek Magyarország állami és társadalmi viszonyait az ujabb időben kötelezően szabályozták. A meggyőződés megtagadása, az elvállalt kötelességek megszegése, gyáva hódolat a hatalom irányában, önös számitás és alkuvás a piszkos érdekekkel lesznek a kellékek, melyek valakit arra képesitenek, hogy a magyar törvények megalkotásában positiv része legyen. A törvények megteremtése oly mesterséggé lesz, mely mindenekelőtt az önbecsérzet kiküszöbölését követeli, oly munkává, melyet csak a rabszolgai lelkület teljesithet. Szibériában a nehéz bányamunkára itéltek meg lesznek fosztva nevöktől és egyszerü szám jelöli egyéniségöket, — nálunk a törvényalkotás szolgai gyakorlatára névszerinti szavazást rendelnek.

Mondják, hogy ma már nem léteznek utasitások, és hogy nem lehet kötelezően hivatkozni a választók óhajaira és érdekeire szemben a képviselővel, ki egyedül saját meggyőződésének irányadását tartozik követni. Ám, ha mindenki meggyőződését követné abban, mivel tartozik az ország érdekeinek és a választók által reá ruházott megbizatásnak! De azok a szavazások, melyek a kormány érdekében és a kormány javaslataira történnek, semmi közösségben nem állanak a meggyőződéssel. A kik nem állanak helyt a politikai vétekért, melyet választóik irányában elkövettek, nem menekülhetnek az erkölcsi bünnek felelősségétől, melylyel saját lelkiismeretöket megtagadták. És ez a felelősség ma nagyobb mint valaha! Mily hangosan kürtölték, hogy az uj pártalakulás teljesen megfogja szüntetni azt a kényszert, mely a meggyőződéseket korábban nyomta és hogy ezentul nem lesz a törvényhozásnak valamely kihatóbb tényе, mely egyedül a pártfegyelem merev zsarnokságának köszönje keletkezését. A nemzet hitt a biztatásnak és ez volt legnagyobb részben oka, hogy a fusiónak a vélemények szabadságára, a parlamentaris harczok elvi természetére kedvező hatást tulajdonitott.

Sokan azt hitték, hogy az uj pártalakulás nyomában az erkölcsi felébredésnek kell járnia, mely a meggyőződésekről leold minden bilincset és az ország legfontosabb érdekeinek elintézésében csak az igaz és jogosult sugallatoknak engedhet helyet. Ha voltak, kik visszaemlékeztek az oly sokszor kimondott biztatásra, nem kellett-e felháborodásnak ébredni lelkökben vagy nem kellett-e a szégyennek kigétni szemöket, mikor a lefolyt hétnek szavazásait látták? A gyávaságnak mily megvetendő bizonyitványát nyujtják most azok, kik a csalásnak felelősségét egyedül a kormányra tukmálják, a miért ez a változott pártviszonyok daczára is a tárczakérdés nyomását alkalmazta pártjára. Tisza Kálmán itt kétségtelenül helyesen felelt meg azoknak, kiknek boldogulására okvetlenül szükséges, hogy alkalomszerü parancsolás nyüge alatt teljesitsék szolgai hódolatukat. Egy kormány mindig tárczakérdést csinálhat abból, a mit felfogása szerint elvállalt feladatának teljesitésére elég fontosnak vagy szükségesnek tart. De az ország mandatariusainak, kik saját meggyőződésök belső hangjában és az ország érdekeinek hivó szózatában kell, hogy ismerjék tevékenységök vezérlő geniusát, ő nekik kötelességük az, hogy számot vessenek a kormánynak indokolatlan és helytelen követeléseivel.

Ha az uj pártalakulás valóban szabaditó hatással volt, ha elmultak a merev pártfegyelem és kormányzsarnokság idői; látnunk kellett volna azt a kiválasztottak magatartásában, kik hirlapokban és folyosókon oly állhatatosan dörögték „független meggyőződéseiket“ De ők ismétlik ma is azt, mit évekig hangoztattak a pártalakulás előtt. Az ő „független“ szavazataik megbuktatták volna a kormányt és ezt nem volt szabad tenniök; mert a kormánynak az a „nagy szerencséje van“, hogy oly ellenzéki pártokat talál magával szemben, melyekhez ők nem csatlakozhattak. Igy beszélnek és gunyolódnak ők ma is. Honnét veszik ezt a rettenetes cynismust, mely még az ámitást is nyilt játékul használja? Hisz ezt az érvet alkalmazták a korábbi pártalakulás ellen, és az uj pártalakulás volt a jelszó, melynek megváltó erejére esküdtek! És miután oly óriási felforgatás történt a pártviszonyokban és oly roppant változást idéztek elő a nemzet politikai fogalmainak örökölt rendjében, annyi megtagadás, rombolás és áldozat után, — ők azzal lépnek a nemzet elé, hogy az uj pártalakulásban sem nyert a meggyőződések szabadsága semmit, és hogy az ellenzéki pártok ma sem teszik lehetővé a kormánynak megingatását.

Hát igy lehetne a nemzetet orránál fogva vezetni? Oly butának, léhának és remegőnek tartják-e ezt a nemzetet, hogy teljesen elég előtte bármikor csak egyetlen közjogi ellenzéknek árnyképét fölmutatni, és az rémülten lesz kénytelen a mameluksúg egyedül üdvözitő alkába térni? Azt hiszik, hogy a közjogi ellenzék emlegetése oly szolgálatot tehet a kormánynak, mint a vörös rém a Napoleonoknak, és mint az ismeretes munkásblouseok, melyeket felbérelt mouchardok hordoztak a barricadeokon? Ám higyjék ezt, kiknek oly nagy szükségök van rá, mert ugy vajudnak „a független meggyőződés“ szeplőtelen fogantatásában. Ha a nemzet az ő példájokon fogja mindig látni, mily hiába volt, a „független meggyőződésekre“ az uj pártalakulás, bizony a közjogi ellenzéktől fog legkevésbé elrémülni. Csak bizonyitsák mindig az uj pártalakulás áldásos eredményeit hasonló módon, és még szivesen fogunk hozzájárulni, hogy szörnyü ellenzékiségünkkel rémitsük „független meggyőződéseiket“ a porbaboruló hódolatra gondviselő és honmentő kormányunk irányában. Olykor elég okosaknak tarthatjuk őket arra, hogy rémüljenek. De a nemzet nem eléggé ostoba arra, kivált egy kiábrándult nemzet, mely már egyszer megadta rémülésének árát!

— z. —

A függetlenségi kör minden nap délután 4 órakor ülést tart, melyen a tagok minél számosabban megjelenni kéretnek.

— A pénzügyi bizottság mai ülésében folytatta a közadók kezeléséről szóló tjavaslat részletes tárgyalását. A tegnap függőben maradt 53. §-ra nézve a miniszter később fogja beadni a szövegezést, valamint az 54. §-ra nézve is, melyben a végrehajtásnak két fokozata helyett a bizottság megállapodása szerint 3 tétetik t. i. intés, zálogolás és végrehajtás s ezekért szabatnak ki az illetékek. — Ezután az 55—66. §§. jelentéktelenebb módositásokkal elfogadtattak.

Az „Értesitő“ szerint Vasmegye felsőöri kerületében Hollán Ernő mostani képviselő lemondása következtében, ki a napokban neveztetett ki, uj választás lesz. A választási mozgalom már megindult. Néhányan Erneszt Kelemen volt föispán nevét emlegetik, a ki nem is vonakodik a fölléptetést elfogadni, a választó polgárok többsége azonban ellene van s a napokban lesz közgyülésük a jelölt fölléptetés tárgyában.

A magyar keleti vasut ügyéhez.

(E. L.) A keleti vasutnak a kormány által az állam részére történt átvétele alkalmával nem leend érdektelen, ha e vasutvonal helyzetét itt röviden ismertetem. Nem szólok az iménti megkötött s tegnap közlött szerződés természetéről. Lapunk már foglalkozott ezzel, én itt csupán a vasutvonal helyzetét óhajtom ismertetni.

Mint valamennyi uj vonalunk, ugy ez is azon időben nyerte épitési engedélyét és államgarantiáját, midőn a vasutépitő szédelgő vállalkozók nehézség nélkül üzhették zsákmányolási tehetségöket — egész a megszökési fokig.

Akkor épült, midőn nem tekintve kezdetleges helyzetünket, engedve rohamosan keletkező vágyunknak, hogy mentől több vasutunk legyen, hazai szakerők beleszólása nélkül — idegen befolyással, idegen vezetők és idegen munkások által felületesen létesittettek a vasutak.

Csaknem hihetetlen egy állam életében az, hogy a helyi fekvések, a létesitendő vonalok kiépitési tervezete s egész iránya idegen mérnökök által vétessenek fel oly czélból, hogy a kereskedelemnek a forgalom irányának megfelelő vasuti vonal teremtessék.

Az akkor uralkodó politikai párt politikai kedvezménye volt e vonalok csaknem minden iránya, nem tekintve jövőt, nem számitva a kereskedelem és forgalom összekapcsolási irányát, nem a helyi fekvések nehézségeiből kifolyó czélnélkül létesitést, garantiát adott oly vonaloknak, melyek a tulajdonképeni czélt: a nagy hálózatokhoz csatlakozást vagy soha el nem érhetik, vagy ha azt elérnék is, az épitkezésbe fektetett nagy kiadásoknak kamatait sem birják behozni.

Nem volt menthető akkor, és nem menthető különösen ma sem azzal a kifogással — a történt eljárás — hogy nem volt szakerő! Ha nem volt, idegen befolyással, lelkiismeretlen rosz számitással nem lett volna megengedhető a különböző vaspályák épitése.

A mely nép nem bir oly erőkkel, hogy azok által létesitsen egy kereskedelmi, vagy bárminemü a hazát érdeklő czélnak megfelelő eszközt — az nem érdemli az önálló nép nevet.

Akkor tagadjuk meg saját életrevalóságunkat és mondjunk le azon ambicióról, hogy önálló népnek akarunk látszatni, és hogy mi magunk rendelkezünk magunk felett ugy szellemi, mint anyagi ügyeinket illetőleg.

De ez nálunk soha nem állott, és a legvakmerőbb ráfogással párosult rágalom volt mindig, és hitvány rágalom ma is bármely szakmában a szakerők létezésének tagadása.

Hogy nem avatkoztunk — mert nem avatkozhattunk — elsőben is vasutaink épitkezési ügyeibe, és később tényleg is kiszorittattunk, elmellőztettünk a vasuti állásoktól, annak okait más alkalomra halasztva lesz módom bőven kifejteni, most csak annyit, hogy a kikiáltott nagy idegen szakemberek eltürték szédelgő vállalatuk gyümölcsét — a szédelgő nevet — a mit pedig a mi szakembereink becsülettel megvetettek.

Emlitenem sem kell a keleti vasut épitkezési történetét, az ebből felmerült kalamitásokat. Azokat eléggé ismerik azon körökben, a hova tartozik; csakis a vonal egyes pontjait érintve állithatom, hogy szánt-szándékkal rossz azt akarva, terméketlenebb s a kereskedelem semmi ágát nem mivelő kietlenebb helyeken nem vezettetik vasuti vonal, mint e pálya legnagyobb része.

Nem emlitve, hogy a pályatest a felvett helységeket készakarva kikerülte s a városok és falvak órákig tartó távolságra esnek az állomásoktól; magát a talajt illetőleg a legroszabb irányban vezettetik.

Igy Kolozsvárt elhagyva Apahida állomásnál akár Szamos-Ujvár, Besztercze, M.-Vásárhely a székelységnek; akár Torda M.-Vásárhely székelység, mostani irányának vezettethetett volna.

E helyett azonban neki vágtak egy nagy terjedelmü sós hegységnek s három mértföldnyi távolságban négy alaguton keresztül kanyarog a vonal a hegytetőn majd emelkedve, majd óriási esésekkel Kolozskara, Virágosvölgy megállási helyekre, hol még fa sem nőtt, s vizet hordókkal más állomásokról kell naponta hozatni, s e mellett ezen 3 mértföldnyi ut az összes pálya bevételét elnyeli egész éven át anélkül, hogy akár kilátás lehetne valaha a vonatok biztos közlekedhetésére, akár pedig, hogy ezen két megállási hely csak az ott működő személyzet évi fizetését is valaha behozhatná.

Ezen 3 mértföldnyi kanyargós utat folytatva Tordát egy órai távolságra látva Gyéresen át főpontot nyer Kocsárdban s M.-Ujvár sóbánya város háromnegyed órányira tőle állomás nélkül marad, s ezen pusztáról vezettetik azután a m.-vásárhelyi szárnyvonal vagy 50 hidon keresztül, mely vonal csak az évenkinti hidtarozási költségeket sem birja behozni.

Végre mellőzve ezt, a végpont nem Oláhország lett, hanem Brassó, mely város koránt sem érdemli meg azt, hogy kedvéért mellőzve Erdély ásványvizeit, fürdőhelyeit, székely gyártmányait — vasuti végpontot nyerjen.

Vagy tán puszta hadászati szempontból lett igy épitve, s a más irány nem lett volna alkalmas?!

Az állam garantiát még azon esetben sem nélkülözheti, ha az oláhországi csatlakozás létesitve a külfölddel érintkezik — a mostani berendezés és kezeléssel; mert egyrészt gondoskodott az „osztrák államvasuttársaság“ az orsovai csatlakozásról az ő részéről, s jóllehet egyik főtényezője a keleti vasut nagy hálózatának; — lehetetlenné tevé a pusztán egyfelől bejövő terheknek ezen a vonalon szállitását — s nagyon csekély forgalom leend a „Tömös“-nél átjövő szállitmányokból — az általa teendő „tárifi“ leengedés alapján; — de másrészt azon távolsági ut, melyen a szállitmányok végig futva dijtételt adnak — még nem elég hosszu arra, hogy a költséges pálya fentartási költségei és minden kiadás ebből fedeztetvén, még jövedelmet mutathatna fel.

E helyzetben a vasut csak teng, de életre valóvá ki nem fejlődhetik soha.

Van ellenben nagy fontossága s az egyetlen magyar egyenes összekötő pálya lehetne az állam kezében, mely egyedül lenne képes és arra hivatott is — a most elbizakodott osztrák állampályát minden tariff leengedési fogások daczára — másodrangra szoritani — ha N.-Váradtól Debreczen Miskolcznak kiépittetnék.

Valamint hatalmas lendületet nyerne a két utóbbi város gabona és barom kereskedésével; ugy másrészről egyik külföldtől a másikig — minden ideiglenes leengedési tariffa kényszer behozatala nélkül a szállitmányok rövid uton egy pálya vonalán futnának keresztül, s ha hozzá vesszük még, hogy ha a pest-zimonyi vonal létesül, az állam azon helyzetben leend, hogy vasutvonalai az eddig kiadott veszteségi költségeket behozhatják, s jelenlegi személyzetével kapcsolatban a keleti személyzettel uj vonalát azonnal rendezni képesitve lesz.

Továbbá kiépithetné ennek forgalma folytán minden vonalát s lenne egy nagy hálózata, mely az ország érd keinek az állam szükségleteinek s tekintélyének megfelelne.

Mai nap magyar vonalaink csak a nagy osztrák és déli pályának hordják a tápot, s azon politikának kénytelenek meghajolni, melyet e két hatalmas vonal teremt; ezt megakadályozni csak az állam van hivatva — vonalainak rendezésével.

A vita után.

A közigazgatásról szóló törvényjavaslat sokáig ideges feszültségben tartotta a kedélyeket. De végre annak is végére jártak. Már most nem csak beszélni, de irni is, nem csak irni, de szavazni is szabad.

* * *

Megfoghatatlan, de még is igaz! Házman Ferencz mert beszélni, de nem mert szavazni. A „Hon“-ék nem mertek se irni, se szavazni. A „Napló“-ék sokat irtak, de nem szavaztak.

* * *

Hát mit irt a „Napló“? A többi között mai czikkében ezeket:

„A kormányjavaslatot pártoló szónokok nem igen fáradoztak abban, hogy a javaslat mellett érvekkel harczoljanak.

Az sem való, hogy a közigazgatási bizottság a „cliquek“ ellen óvszerül szolgál. Épen az ellenkező igaz. Ha van corruptió, ha van clique, a zártkörü közigazgatási bizottság lesz annak meleg ágya. E szük körben, a hol a corruptióval vádolt önkormányzati testület választottjai birják a többséget, a „corruptió“ sokkal inkább feltárulhat, mint a számos tagból álló, nyilvános közgyülésen. — Azután igy folytatja — Ellenzéketől a Tisza kormánynak nincs mit tartani; fölényét, mint látjuk, saját eljárása ingatja meg.“

Ezeket irta, hanem azért fömunkatársa még is csak a folyosón szavazott.

* * *

És ezer szerencse, hogy a képviselőháznak folyosói vannak; mert másképp a folyosó hősei az utczára szorulnának ki; a mi télen nem igen volna ugyan kellemes; de még is kellemesebb mint ha szavazniok kellett volna.

* * *

Pedig hát nincs könnyebb mint szavazni! nem eléggé tanusitja-e azt a mai nap, midőn azon 50. §-t, melyen két hónapig dolgoztak, egy óra alatt szavazták meg. Bocsánat csak 47 §. volt; mert 4. §-ból 1. §-t csináltak, és igy azután nem csoda, hogy egy óra alatt letárgyalták és megszavazták. K—ch.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése január 22-én.

Elnök Ghyczy Kálmán. Kormány részéről jelen vannak: Tisza, Széll, Perczel miniszterek.

Elnök az ülést 10 órakor megnyitván, mult ülés jkönyve hitelesittetett.

Elnök bemutatja Csanádmegye föliratát a marhalevelek mikénti kiállitását szabályozó 1874. évi XXV. t. cz. módositása iránt. Csanádmegye föliratát. az önálló magyar jegybank fölállitása és az uzsora törvény hatályon kivül tétele iránt. A kecskeméti függetlenségi pártnak Mocsáry Lajos képviselő által az önálló magyar vámterület létesitése és a független magyar nemzeti jegybank fölállitása iránt. 1211 tordai polgárnak kérvényét az önálló vámterület ügyében. Mindezen kérvények és feliratok a kérvényi bizottságnak fognak kiadatni.

Elnök jelenti a háznak, hogy Hollán Ernő tábornok az ötödik honvéd kerület parancsnokává neveztetvén ki, ennélfogva az összeférhetlenségi törvény értelmében képviselői állásáról lemond. — Jelenti továbbá, hogy az interpellatios könyvbe két interpellatió van bejegyezve, u. m.: Ragály Ferdinánd és Madarász Józsefé.

Következik a **közigazgatási bizottságról** szóló tjavaslat részletes tárgyalásának folytatása.

Olvastatik a 39. §. — Markus István azt inditványozza, hogy a 39—42. §§-ok helyett a következő egy szakasz tétessék: „A közigazgatási bizottságról szóló törvényjavaslat 39-ik, 40-ik, 41-dik és 42-dik §-ai helyébe következő egyetlen egy 39-dik §. teendő: 39-dik §. A közigazgatási bizottság jogában áll a polgári vagy büntető jogi és a törvénykezés tekintetében szükségesnek látszó és törvényhozás vagy rendelet utján eszközölhető intézkedések megtétele végett az igazságügyminiszterhez felterjesztést tenni.“

Tisza miniszter elfogadja előtte szóló módositványát, mely 82 szavazattal 45 ellenében elfogadtatik. — A 43., 44. §-ok észrevétel nélkül elfogadtatnak.

A 45. §-nál **Márkus** István következő módositványt nyujt be: „a kir. ügyész felett a fegyelmi hatóságot illetőleg azonban az 1871. év VIII. törvényczikk rendelkezései érintetlenül hagyatnak, miért is ha a közigazgatási bizottság az ő hatáskörükbe eső ügyekben a királyi ügyésznél kötelesség mulasztást látna vagy ellene a fegyelmi eljárás elrendelését látja szükségesnek, azirányt a bizottság az intézkedések megtétele szempontjából az igazságügy miniszter urnak jelentést tesz. — A módositás elfogadtatott.

A 46—54. §§-ok észrevétel nélkül elfogadtatnak. — Az 55. §-nál Somssich a következő módositványt nyujtja be:

„A két első kikezdés megtartatván, a harmadik igy módosittassék: „Tagjai kettejét a főispán, kettejét a bizottság választja, de mindenik csak azon tagok közül, kiket a törvényhatósági közgyülés küldött a bizottságokba.“

Péchy Manó gr. valamint **Tisza** belügyminiszter, nem fogadják el Somssich módositványát, mely után a ház az eredeti szöveget fogadja el. — A 56. §. észrevétel nélkül fogadtatik el. Az 57. §. **Teleszky** azon módositványával, hogy az 5 tag helyett „legalább 3 tag“ tétessék.

A 58. szakasznál **Markus** ezen módositványa, hogy a királyi ügyész helyettesét az igazságügyi miniszter nevezi ki, valamint Gullner módositványt elfogadtatik.

A 59—85. §§-ok észrevétel nélkül fogadtatnak el. A 86. §-t Szüllő Géza kihagyatni kéri. A ház azonban a 87—88. §§-at elfogadja.

Ezzel a közigazgatási bizottságról szóló törvényjavaslat letárgyaltatván, következett a kérvények 8-ik sorjegyzékének tárgyalása.

Kis-Ujszállás és Hajdu-Szoboszló városok kérik, hogy a járásbirósági költségekre eddig fizetett 1500 frt alól felmentessenek. **Teleky** László azt inditványozza, hogy ezen kérvény az összes miniszteriumhoz utasittassék. **Perczel** miniszter és **Remete** Géza felszólalása után azonban az igazságügyminiszterhez utasittatik. Ezután olvastatnak és kiadatnak a többi kérvények.

Ezekután **Bakcsy** Ferencz a kérvényi bizottság előadója jelenti, hogy Endrőd község 17,720 frt adószaporitásnak leirását kéri. A bizottság véleménye szerint ezen kérvény a pénzügyminiszterhez teendő át.

Zsilinszky Mihály Endrőd község részére nem kiván semmiféle adóengedést, csak azt kivánja, hogy a mennyiben a községben megejtett katasteri munkálat rosz és igaztalan, ez uj vizsgálat alá vétessék és a szerint vettessék ki az adó. Ennél fogva az inditványozza, hogy ezen kérvény a pénzügyminiszterhez tétessék; de azon utasitással, hogy a különben is müködő catasteri bizottságok által az ügy megvizsgáltassék, hogy az 1868 XXV. törvényczikk 13. paragraphusa szerint vettessék ki az adó. — **Széll** pénzügyminiszter kéri a házat, ne fogadja el azon inditványt, melyet az előtte szóló t. képviselő beadott, mert ez csak az illetékességek összezavarása volna, és szerinte a törvényhozásnak az administratióra való kiterjeszkedése, ha utasitás adatnék a miniszternek, hogy ezen tisztán administrationalis, contentiosus kérdést igy vagy amugy intézze el. — **Paczolay János** szerint száz meg száz ismeretlen utasitás és felsőbb rendelet van a régi Bach-időből, hogy nincs egyetlen egy törvényünk sem, melyet ezen önálló régi utasitásokkal másképp magyarázni és elcsavarni ne lehetne.

A jelen esetre vonatkozólag az 1868. XXV. törvény czikk világosan azt mondja, hogy a tagositási munkálatok hitelesitése után egy esztendőre tartozik a község és ha a község nem tenné, az illető pénzügyi közeg uj katastralis munkálatokat elkészittetni és ennek elkészitése után a jövő évre azután az uj catastralis munkálatok alapján vettessék ki az adó. Szerinte ha meg akarunk szabadulni az önkénytől, melyet a pénzügyi közegek gyakorolnak a polgárokra, erre nincs más mód, mint külön önálló biróságokat állitani föl ilyen contentiosus ügyek megitélésére. (Élénk helyeslés). Arra kéri tehát a pénzügyminisztert, hogy mennél hamarább alkottassék meg ezen contentiosum forum, s ha ez meglesz, jót áll érte, hogy ilynemü kérvényekkel a háznak nagyon kevés dolga lesz.

Széll miniszter azt válaszolja előtte szólónak ha valakinek panasza van, az orvosoltatni fog, és hanem orvosoltatnék, interpellálható a miniszter. — **Paczolay** kijelenti, hogy hétfőn hoz egy analog ügyet a miniszternek, melyből meggyőződhetik állitásáról.

Irányi Dániel szerint csaknem elkerülhetlen, hogy visszaélések ne történjenek, midőn ugyanazon miniszter, a ki a fél, egyszersmind a biró is. A közigazgatási törvényszékek szükségességét maga is elismeri, lehetetlen megnyugodnia azon inditványban, melyet Paczolay Zsilinszkynek adott, hogy t. i. nagyjon fel a szorgalmazással, hanem várja meg, mig a közigazgatási törvények életbe fognak lépni, mert ez a jövő visszaéléseknek elejét fogja ugyan venni, de a megtörténteket nem fogja orvosolni, már pedig ez alkalommal az Endrőd községe ellen elkövetett visszaélés és az ezen község által szorgalmazott orvosásnak kérdése van előttünk.

A t. miniszter ur nem fogadja el Zsilinszky képviselő módositását. Ám legyen, ne akarjon a t. ház a miniszternek utasitást adni, hogy miként vizsgáltassa meg a dolgot, és mily előzmények után hozzon ujabb határozatot. De miután az csakugyan kiderült, hogy itt sérelem forog fenn, a ház jogosan megkivánhatja, hogy a miniszter ujabb vizsgálatot rendeljen, és ezen ujabb vizsgálat nyomán hozzon határozatot. Ennek folytán azon esetre, ha Zsilinszky t. képviselő inditványa elvettetnék, a következő pótmódositványt nyujtja be:

„A jelen kérvény ujabb megvizsgáltatás és határozat végett a pénzügyminiszterhez utasittatik.“

Kemény Mihály Zsilinszky inditványát pártolja. — Gorove előtte szólóval ellenkező nézetben van. — **Madarász** József előtte szólóval ellentétben, nem lát ilynemü esetekben elég biztositékot az interpellatiókban a képviselő háznak gyakorlatára hivatkozva, a melyben azon esetekben, midőn világos törvénysértés fordul elő, mint a jelen esetben akkor azt tartja, hogy a háznak és minden képviselőnek kötelessége ellenőrzést gyakorolni, t. i. utasitsa a roszul informált minisztertől a jobban informálandó miniszterhez azt az esetet, hogy azt egy ujabb vizsgálat tárgyává tegye. Még azt sem inditványozta senki, hogy jelentés tétessék. De hiszi, hogy ez

meg fog történni és miután a mostani felszólalások csakugyan azt tanusitják, hogy a pénzügy terén a pénzügyőrök, — a törvény világos megsértését követék el, elfogadja azon inditványt, melyet Irányi Dániel tett.

Pulszky valamint **Szontágh** Pál a kérvényi bizottság véleményét pártolják.

Simonyi Ernő nem helyesli, ha az ilyen kérdésekből pártkérdés csináltatik. Szerinte itt az a kérdés, alapos-e a panasz vagy nem. E tekintetben pedig kevesebbet nem lehet tenni, mintha ez a pénzügyminiszterhez utasittatik elintézés és jelentés tétel végett. Hogy ha ezt sem akarjuk tenni, akkor ki lehet mondani, hogy az országgyüléshez kérvényezni nem szabad.

Tisza miniszterelnök a kérvényi bizottság véleményét pártolja.

Szalay Imre szerint itt a kérdés igen egyszerü: Kérvény adatott be, mely a pénzügyminisztertől már egyszer elintézetlenül jött vissza a folyamodókhoz, ezek tehát először hiában folyamodtak: most mit kivánnak ők? Egyszerüen azt, hogy ezen kérvény vizsgáltassék meg ujból. Szóló abban semmi néven nevezendő parlament elleni tényt nem lát.

Gorove képviselő ur azt mondja, hogy beismeri, hogy hiba történt, hanem illetékességi összeütközésekre adna alkalmat, hogy ha ily kérvények kerülnek a t. ház elé. De hát kérdem, micsoda forum van arra, hogy ha valaki a miniszteriumtól kérelmével elutasittatik, kihez folyamodjék aztán? Nem lehet más forum, mint a képviselőház. Ez aztán elhatározza mit tart helyesnek. Itt tehát illetékességi összeütközésről nem lehet szó.

Pulszky képviselő ur azt mondja, hogy az a féle eljárásra nem lehet praecedenst alkotni, és annak elmondása, hogy már sok ilyen eset megtörtént némileg nyomasztólag hatna a képviselőház hangulatára. Megengedi azt, de azt is tudja, hogy Pulszky képviselő ur tulságosan loyalis, és az aféle esetek elmondása után is tudja azt is, hogy ha történetesen a pénzügyminiszter azt mondotta volna, hogy kétszer kettő öt, és nem négy, arra is épugy felelt volna. (Derültség a középen és a baloldalon.)

Azután ekép folytatja Szontágh Pál képviselő urnak beszéde egy régi mesét juttatott eszembe melyen gyermekkoromban nagyon sokat nevettem. A tyuk alá récze tojásokat tettek, mikor aztán kiköltötte ezeket, mindjárt neki rohantak a viznek s erre a tyuk roppantul megijjedt. Épen ugy van Szontágh Pál képviselő ur is, ő attól fél, hogy az ő pártja ebben az egyetlenegy kérdésben, mely nem is pártszempontból itélendő meg, rögtön neki megy a viznek, azaz az igazi és valódi szabadelvüségnek. (Derültség.)

Ezeknél fogva én Zsilinszky képviselő ur inditványát pártolom.

Ezután a ház elfogadja a kérvényi bizottság véleményét.

Következnek az **interpellatiók**.

Ragályi Nándor: T. ház! Makó város képviseleti közgyülése határozata folytán hatóságilag a végett keresett meg, hogy 1875 márczius 9-én kérvényt nyujtván be a házhoz, melyben a királyi kisebb haszonvételek és a malom taksa jog megszüntetését kéri és ezen kérvény april 23-án a ház határozata szerint az igazságügyminiszterhez utaltatván: interpelláljam az igazságügyminiszter urat szándékozik-e ezen jogok megszüntetésre nézve mihamarább törvényjavaslatot benyujtani.

Erre nézve interpellatiómat van szerencsém benyujtani.

Makó városa közgyülése 1875. márczius 9-én kérvényezett a királyi kisebb haszonvételeknek, s ezek közt első sorban a malomtaksa szedési uri jognak, törvényhozás utján leendő megszüntetése végett.

E kérvény 1875. évi april hó 33-ikán az igazságügyminiszter urnak határoztatott kiadatni.

Mivel azonban ez ügyben maig semmi sem történt, kérdezem a t. igazságügyi miniszter urat, hajlandó-e a kir. kisebb haszonvételek, s ezek közt első sorban a malomtaksa szedési uri jognak megszüntetése végett, a képv. ház elé törvényjavaslatot terjeszteni.

A benyujtott interpellatio ki fog adatni az igazságügyminiszternek.

Madarász József: T. ház! A vám és kereskedelmi szerződés, ugy az önálló bank iránt folytatott tárgyalásokra nézve kivánok kérdést intézni a t. miniszterelnök urhoz és állami pénzügyeink rendezése, nemzetgazdasági követelményeink felismerése, ugy az iparnak fentarthatása és fejlődése érdekében kérem a ház t. figyelmét. (Halljuk!)

Czélom a kérdés által alkalmat nyujtani a kormánynak arra nézve, hogy megnyugtathassa az országot e tárgyalásoknál tett müködésére nézve. Azt nem szükséges ismételnem, hogy mi részünkről, Magyarság állami függetlensége után törekvő baloldali ellenzék, a kormányt mindazon cselekményeiben, melyek az országnak igaz érdekeiben történnek és történni fognak, támogatni fogjuk.

Ismerem a lapoknak azon közlését, a melyek azt tudatták a közönséggel, hogy ugy a magyar, mint az osztrák kormány tagjai e tárgyalásokra nézve a hallgatást tüzték feladatul. Hogy az osztrák kormány tagjai mennyiben tettek eleget e feladatuknak, azt, — ha valók a lapokban közlött tudósitások, a kik azokat olvassák, tudhatják is, hogy ha iparkodtak is elámitani a lapok közléseit arra nézve, hogy az osztrák miniszterek körmeneteket tartanak s ennek következtében keletkeztek a mozgalmak, nyilatkozatok és határozatok, melyek Magyarország jogos igényeinek visszautasitását követelik: ezek tagadhatatlan tények. Azt sem vélem, hogy a valóság megfogná később czáfolni azon hitemet, miként azon osztrák minisztereknek e tárgyalásokra nézve a pártkörökben okvetlenül nyilatkozniok kellett csak azért is, hogy a párttöredékeket önmaguk közt vállvetve csoportositsák. Legyen azonban bár való a lapok közlése: nem tehetem fel alkotmányos kormányról, és alkotmányos érzésü kormány tagjairól azt, hogy ily hallgatást tüztek volna feladatukul szemben azon képviselőtestülettel, a melynek többsége bizalmából birják a kormányt, nem tehetem fel azért, mert igaz, hogy a többség tagjai közül minden képviselő joggal bir bizalmát annak adni, akinek akarja; de ismerem a bizalom jogának azon mérvét, a mely még a többség tagjainak, ugy mint az ellenzék tagjainak a kormány müködésének ellenőrzését kötelességévé teszi, és azt nem vagyok képes felfogni, hogy a többség tagjai ez ellenőrzést helyesen gyakorolhassák, midőn valami elhallgattatik, midőn a tárgyalást teljes titkolódzás fődi. Én nem tehetem fel önmagáról a kormánytámogató többségről is, hogy az ország nevezetesebb ügyeinek tárgyalására nézve a kormánytól bizonyos felvilágositást ne kérjen. S ha ugy volna, hogy a képviselőház többsége ilyen nevezetes tárgyakban megnyugodnék abban, hogy a kormány a képviselőháznak mindaddig mit se jelentsen, mig a tárgyalások befejezve nem lesznek: én azt hiszem, hogy minden alkotmányosan érző kormány tagja érzi és érti azon kötelességét, hogy ha a képviselőház többsége nem kivánná is ezt, neki kötelessége csak azért is, hogy megnyugtathassa az országot, a nemzetet, nyiltan fejezni ki, hogy az általa elfoglalt álláspontnak melyek következményei; kötelessége azért is, hogy az ország itélhessen fölötte, vajjon az általa elfoglalt álláspontból kifolyó következmények megegyeznek-e az ország jogos igényeivel, egyeznek-e a nemzet kivánalmaival. Én tehát azt hiszem, hogy a jelen esetben, midőn a vám és kereskedelmi szerződés és az önálló bank iránt folynak a tárgyalások, joggal várhatom, és joggal reménylem, hogy a kormány a kivánt felvilágositásokat e tekintetben megfogja adni; annyival inkább reménylem ezt, mert a kormány álláspontját tudom. O a vám és kereskedelmi szerződésre nézve a közös vámterület alapján áll; reménylem tehát, hogy épen azért fogja követelményeit az országgal tudatni, mert az én meggyőződésem és véleményem szerint a kormány ellenkező állásponton áll azon állásponttal, mely eddigelé az országban nyilvánult közvélemény alapja.

Az önálló külön vámterület és önálló független bank még eddig elidegenithetlen jogai a nemzetnek. A vám és keresk. szerződés le volt zálogositva tiz évre; azonban e tiz évből bizonyos évszámokat kikötött a törvény s a szerződés már felmondható lett volna; tehát a nemzetnek megtámadhatlan joga mindkét ügyre nézve, hogy ismerje a kormánynak e tekintetben nemcsak müködését, hanem müködésének eddigi következményeit is, s ezt ismerni nem csak joga, hanem önmaga iránti kötelessége, kötelessége azért, mert én nem tartom sem helyesnek, sem menthetőnek azon eljárást, ha a kormány azt óhajtaná, hogy a nemzet mindaddig várakozzék ezeknek nyilvánosságra hozatalára, mig a kormány megkötött szerződéssel lép a képviselőház elé, mondván: a képviselők, a nemzet küldöttei most itéljenek fölötte, vessék el vagy fogadják el.

Nem tartanám ezt helyesnek a nemzet életbe vágó kérdésében, mert ez kényszerhelyzetnek megteremtése lenne, és mert azt hiszem, hogy a kormánynak van joga, sőt helyén is van ily kényszer helyzetet kisebb kérdésekben teremteni, de nemcsak helyesnek nem, de kárhozatosnak is tartanám, ez uton haladni e kérdésben, hogy a nemzet és a nemzet képviselete megkötött kézzel álljanak a már megkötött szerződéssel szemben, mert a külön vámterület az önálló bank hiányát a nemzet anyagi és szellemi fejlődésére a legvészthozóbbnak tartom.

Ime ezek azon indokok, melyeknél fogva én, barátaim megbizásából is a t. ház asztalára egy kérdést teszek.

Kérdést intézek a miniszterelnökhez:

Alaposak-e azon tudósitások, melyek szerint az osztrák miniszterelnök hg. Auersperg, egy országgyülési körben a bank és vámügyi tárgyalásokra vonatkozólag aként nyilatkozott, hogy „a magyarok saját bankot a fogyasztási adómegtéritését, s a vámkérdésben engedményeket akarnak,“ hozzá tevén, hogy Ausztria részéről mindebből semmi sem adható meg.

Ha alaposak ama tudósitások, fel volt-e jogositva az osztrák miniszterelnök, a magyar kormánynak a bank és vámügyi tárgyalások alkalmával nyilvánitott nézetei és követelései folytán, az emlitett módon nyilatkozni.

Hajlandó-e miniszterelnök ur tudatni a képviselőházzal, miként formulázták a kormánytagjai, az emlitett tárgyalások alkalmával, az önállóbank s a vám és kereskedelmi szerződésben foglalt tárgyak tekintetében nézeteiket.

Ezen interpellatió ki fog adatni a miniszterelnök urnak.

A hétfőn 10 órakor tartandó ülés napirendjére fog kitüzetni a közigazgatási bizottságról szóló már letárgyalt törvényjavaslatnak harmadszori felolvasása. A képviselőház közigazgatási bizottságának jelentése a törvényhatóságok rendezéséről szóló 1870. évi 42. törv. czikk XI. fejezetében szabályozott fegyelmi eljárás módositásáról és kiegészitéséről szóló törvényjavaslat tárgyában, a hozzá csatolt törvényjavaslattal együtt ezen törvényjavaslat letárgyalása után a községek rendezéséről szóló bizottsági jelentés.

Ülés vége 1 óra 55 percz.

A förendiház ülése. Elnök: Majláth György országbiró. Jegyző: Zichy F. Viktor gr. — A kormány részéről jelen vannak: Simonyi Lajos b. és Wenckheim Béla b.

Zichy F. Viktor gr. a főrendiház egyesült hármas bizottságának a rumániai fejedelemséggel kötött kereskedelmi szerződés beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslatra vonatkozó jelentését nyujtja be.

Tombor Iván a képviselőház jegyzője: A képviselőház megbizásából 1873. XXXIII. és 1874. XIV. törvényczikkek alapján kibocsátott kincstári utalványok egy részének beváltásáról szóló s a képviselőház által elfogadott törvényjavaslatot alkotmányos tárgyalás s az illető jegyzőkönyvi kivonattal együtt átnyujtja.

Az ülés végződött d. u. 1 óra 20 perczkor. — Legközelebbi ülés kedden.

Nyilatkozat.

A „Pester Journal“ 17-ik száma, „Unser Oberbürgermeister“ czim alatt, legközelebb tartott országgyülési beszédemből oly kivonatot hoz, melynek egyetlen tétele sem egyez meg a valósággal; mert én távolról sem érintém beszédemben akár a főváros ügyét, akár a köztiszteletben álló főpolgármester személyét, vagy salonjait.

S miután a „P. J.“ t. szerkesztője abbeli jogosult és méltányos felhivásomra, hogy téves közleményét lapjában rectificálja, kitérő választ adott: ennélfogva erkölcsi kötelességemnek ismerem imitt kijelenteni, hogy a „P. J.“ országgyülési beszédemre vonatkozó közleménye nem egyéb, mint alaptalan koholmány.

Mukits Ernő,
orsz. képviselő.

A fővárosi közmunka-tanács ülése.

(január hó 20-án.)

Az ülésen Fuchs Rezső és Sebastiani Frigyes tanácstagok lemondása jelentetett be mindenek előtt.

Klein és Fraser londoni vállalkozók, kik annak idejében bemutatott fővárosi szabályozási munkálatokért pálya dijban is részesitettek, egy Londonból kelt levelükben tudomására hozzák a tanácsnak, miszerint ők két rendbeli tervezetet dolgoztak ki, melyek elseje egy Budán külön és önállóan felállitandó vizmü létesitésére, a másik pedig a pesti vizmünek tökéletesbitésére és kiterjesztésére vonatkozik, s melyeket a keresztül vitelhez megkivántató pénzalap kimutatása mellett legközelebb lesznek a tanácsnak személyesen bemutatandók. A tanács határozata folytán erről a fővárosi hatóság értesitendő.

A fővárost fenyegető árviz eshetőségeivel szemben szükségesnek tartotta a közmunka tanács. a budai területet illetőleg egy magassági tervezetet kidolgoztatni, melyen a viznek a Duna sempontja felett 18. 20. 22. és 24 lábnyi magasságának megfelelő árterületék vannak jelezve. Ezen terv az árviz bizottság által leendő esetleges használat czéljából a fővárosi hatóságnak adatott ki.

Ezek után áttér a közmunkák tanácsa azon munkálat tárgyalására, mely a mult évi esemény folytán, a hegyi vizek levezetése tekintetéből a középitési bizottság által kidolgoztatott. E munkálat 18 pontja egyenként és behatóan megvitatván, nagyobb részt elvben el is fogadtattak, keresztülvitelüket illetőleg azonban elváratnak még a főváros által az erre vonatkozó bővebben kidolgozandó tervezetek. Az egyes főpontokat illetőleg következő határozatokban állapodott meg a tanács; és pedig, hogy az ördög-árokba benyomuló vizek megoszoljanak és kevesbittessenek, a) egy uj árok volna előállitandó a kakuk- és Istenhegy közötti részben, a mely árok ezen tájéknak vizeit a német völgyön át vezetné le; b) egy második árok azon czélból volna előállitandó, hogy a régi kőbánya és kakukhegy környékének vizeit az Orbán árokkal összeköttetésben, szintén a német völgybe levezesse; végre c) azon árok volna kiépitendő, melyet a viz a Cserhalmay nyaraló közelében magának tört.

Ezen három árok által, melyek az ördög árokkal majdnem párhuzamosan vonulnának el, a viz legnagyobb része a Gellérthegy alatt, a német völgyön át a Dunába vezetetnék le, mi által a Krisztinaváros a fenyegető vész ellen nagy mérvben biztositatnék. — A fenti három árok előállitása annyira fontos s az elöllitási költségek oly csekélyek, miszerint a fővárosi közmunkatanács azoknak létesitését első sorban tartja eszközlendőnek.

A „sánczárok“, mely a gellérthegyi vizek levezetésére volna hivatva, mely czéljának azonban meg nem felel, akként volna átváltoztatandó, hogy a gellérthegyi vizek a hegy sziklain által, a „Rudas fürdőn“ alól a Dunába vezettessenek le.

Azon kérdést illetőleg, hogy az ördög árok beboltozva, vagy nyitva állitandó-e elő, s ehez képest a már beboltozott rész is felszakitassék-e, miként ezt Mihálik miniszteri tanácsos véleményezi, a közmunka tanács a fővárosi épitészeti bizottság nézetét fogadta el, minél fogva a beboltozási munkálatok lehetőleg leggyorsabban lesznek előállitandók.

A „hüvös völgyben“ tervezett völgyzárók, melyek igen jelentékeny költséget vennének igénybe, s alkalmazásuk és eredményük még is kérdéses maradna, elejtettek. Az ördögároknak az „Ecce homo“ réttől tervezett elágazása helyben hagyatott. Innentől ugyanis egy hasonlóan beboltozandó csatorna volna előállitandó a Christen-féle téglagyár mentében, a mely a budai országuton a vizek egy részét egyenesen a Dunába vezetné.

Ezeken kivül a tervezett uj utak, valamint az árkok tervezett elzárói is elvileg helyben hagyattak, a keresztül vitelt illetőleg azonban fel fog hivatni a főváros közönsége, hogy a részletes tervleirást annak idején előterjeszsze. —Végül még több épitési engedély adatott ki.

UJDONSÁGOK.

— **Az ügyvédi kamarákból.** A budapesti ügyvédi kamara közhirré teszi, hogy Wéber Sándor Hajdu-Böszörménybe történt elköltözése, — a debreczeni kamara pedig azt, hogy Bukó István karczagi ügyvéd önkéntes lemondása folytán e kamarák lajstromából kitörültettek.

— Hollán Ernő honvédtábornok ma tábornoki egyenruhában megjelent a képviselőházban, s elbucsuzott képviselőtársaitól.

— A mérnök és épitész-egylet mai szakülésén Solymosi Fekete Zsigmond tartott felolvasást „Magyarország vizei és vizépitészetének története a legrégibb időktől“ czimmel. Az érdekes felolvasást nagy terjedelme miatt be nem fejezhette s holnap folytatni fogja.

— A magyar tudományos akadémia II. osztálya f. hó 24-én ülést tart. Tárgyai a következők: 1) Szilágyi Sándor r. t. értekezése: „Nádasdy Tamás első követsége Erdélyben 1840.“ 2) Henszlmann Imre r. t. értekezése „A magyar zománczról.“ — Budapest 1876. január 22-kén. Fraknói Vilmos, osztálytitkár.

— A Duna vizállásáról, melylyel öszszefüggésben a fővárost különösen érdekelve alantabb adunk bő tudósitást, — a folyam mentében eső helységekből a következőket irják: Ujvidéken, a mi ugy szólva hihetetlen, a viz szokatlanul alacsony. Ellenben több helyen igy áll: Vácz, jan 21, a viz 48 óra alatt 14 cm.-rel emelkedett; most 4.57 m.-en áll. — Nagymaros, jan. 21, a vizállás változatlan, a jég szilárd, ugy hogy szekerekkel lehet rajta járni. — Ujszőny, jan. 21. a viz 11 cm.-re apadt; a jég 6° hidegnél szilárd. — Gőnyő, jan. 21. emelkedés 11 cm; zajlás 6° hidegnél. — Bécs, jan. 21. A vizállás 1.18 metert esett. A légmérsék reggel 5, délben 1°. A zajlás a Prater quai-tól a stadlaui hidig nyomatott vissza. — Bécstől felfelé a Duna teljesen mentes a jégtől, ugy hogy a gőzhajók szabadon közlekedhetnek. — Lincz jan. 20. A vizállás változatlan; a Dunán csak kevés zaj látszik. Hőmérsék 5° a zéruson felül. Budapesten alól eső helyekről a következő táviratok érkeztek: Promontor jan. 21. A jég változatlan. Vizállás növekedőben, 5.14 m. A part melletti hajó vontató ut egészen el van öntve vizzel, mely már be is fagyott. — Ó-Gradiska jan. 21. A Száváról a jég egészen eltisztult.

— A méter-mértékről a ferenczvárosi mesterutczai népiskolában minden vasár- és ünnepnapon d. u. 2—3-ig magyarul és németül népszerü előadások tartatnak Cserényi Ferencz és Vetter György tanitó által.

— Baleset. A tiszavidéki vasut Kisujszállásról délután $3^1/_4$ órakor Pestfelé induló személy vonatával e hó 14-én majdnem szerencsétlenség történt. A gőzmozdony kereke ugyanis Kisujszállás közelében megrepedt s csak a mozdonyvezető éber figyelmének, ki a veszélyt korán észrevette, köszönhetni a baj elháritása. E miatt a személyvonatnak meg kellett állnia, mig Szolnokból a segély mozdony megérkezett.

— Sikkasztás. A pancsovai sz. e. párt elhatározta az ottani árvapénztárból történt sikkasztás tárgyában, hogy fölkéri a főispánt, miszerint Jankovich István árvagyámot függesztetné föl hivatalából, valamint Radosavljevics ellenőrt is; aztán az előbbi ellen a bünfenyitő, az utóbbi ellen pedig a fegyelmi vizsgálatot indittassa meg.

— Az egyetemről. Dr. Martinovich József egri lyceumi rendkivüli jogtanár a büntető jogból — magántanárrá való képesitése érdekében — próbaelőadást tartott.

— Interpelláczio. A „K. N.“ irja: A főváros második kerületében van egy Novotny Frigyes nevezetü egyén, ki a szakemberek nyilt felszólamlásainak és a többszörös hatósági tilalomnak daczára a kuruzsolást évek óta szabadon s folytonosan üzletszerüen üzi, sőt a hatóság csufjára magát nyilvánosan mint orvostudor gerálja és mint ilyen, orvosi bizonyitványokat állit ki, még pedig Dr. Novotny Frigyes aláirással. Ugy az igen rosz karban levő közegészségügyünk, mint a rend és méltányosság tekintetéből ezennel felhivjuk Patrubány Gergely fővárosi t. főorvos urat, miszerint nyilatkozzék az iránt, vajjon a) van-e neki tudomása ezen egyén folytatólagos garázdálkodásáról és az egészségügyi szabályrendeletekkel való visszaéléséről és b) ha van, szándékozik-e ellene hatáskörének egész erejével minélelőbb eljárni?

— Uj zendülés. Vugrovecz kis községben, Zágráb mellett, dézsma megtagadása miatt a nép és csendőrök közt verekedés támadt. Négy paraszt agyonlővetett, többen megsebesültek. Zágrábból katonaságot küldöttek Vugroveczbe. Az ügy további folyamáról még nincsenek tudósitások. — Sajátszerü mindenesetre, hogy Niczkyfalváról még el sem távoztak a rend helyreállitására kiküldött katonák s már más helységben erőszakos ellentállásra kényszerült a nép!

— Rövid boldogság. Szalay Ferencz aradi lábtyümüvész mult deczember 3-án megismerkedett egy Renner Terézia nevü „tisztességes“ özvegygyel, mely ismerkedés következtében a lágyszivü varga másnap Rennernéhez költözött. Minden jól ment egy darabig, — amig t. i. Rennerné készpénze 113 frt — tartott, midőn azonban az utolsó öt forint is csak kellemes visszaemlékezéssé vált, ekkor Szalay szive is kihamvadt, amit ő erkölcsi természetes egyszerüségében ugy vélt legalkalmasabban tolmácsolhatni, ha szive nyugalmazott bálványát —jól eldöngeti. A mi meg is történt. — Rennerné megértette az intést, s — bepörölte Szalayt csalás miatt. Az ügy a fenyitő tvszék előtt foly.

— A 71 napos földkörüli utazást lehetősitő London-Liwerpool-Nouyork-San-Frncisko-Honkongi-vonalon 5 gőzös fog közlekedni. Az első hajó. az „Austália“ f. hó 15-én indult utjára ez uj közlekedési vonalon.

— Lateau Luizáról, a hires stigmatikus szentasszonyról az a hir jött, hogy beteg. A „Magyar Állam“ szerkesztője bizonyosan készült már nehány „flaska“ szeretet-könyadományt gyüjteni a kisasszony sebeinek mosogatására: most azonban ujból azt irják, hogy a nagy beteg állapotában „semmi kórtünetek nem mutatkoznak.“ Igy hát csak a kisasszony hiveinél mutatkoznak „kórtünetek.“ Hanem hát azok is szellemi kórtünetek levén, a betegek elélhetnek azért akár száz hosszu évekig.

— Kézfogó akadályokkal. Pilkovics Juliánna asszony házánál nagy dinom-dánom folyt vala, tartatván ugyanis e nap estvéjén a nevezett asszony hajadon nevelő leányának, Farkas Flóra kisasszonynak az ő kézfogója. — A mulatság épen javában ment, midőn az irigy fátum egyszerre három hivatlan vendéget vetett a vigadók közé: Palóczy, Hendler és Varga, alias Gólya közismeretességnek örvendő és zsebmetsző és gézenguz urak személyeiben. Varga a betolakodottak közt vezérszerepet vitt; ármányos „gáncsokat vetett“ lábával a buzgón tánczolók közt, különféle flaskákat vert különféle fejekhez, s még több effélét mivelt, mig végre a vendégek türelmének fonala Varga ur szeretetreméltóságai következtében megszakadt, s ennek folytán a trifolium felszólittatott a vigadók azonnali elhagyására. E kivánság megtagadtatván, — ünnepélyesen kidobattak a hóra. Varga azonban, kidobottatása előtt, még talált annyi időt, hogy sebtében a vendégségben közremüködő Szabó Nina kisasszonyt felpofozza, s a menyasszonynak kezét — nehány nyakleves előrebocsátása után — tetemesen — megharapja. — A szemtelen fráterek ezenkivül fogtak valahol egy szál rozzant czigány muzsikust, s glédába állva a Pilkovits asszony háza előtt, ennek ablakait bedobálták boros palaczkokkal. Becsukatván a három jó madár, kitörték börtönük ablakát keretestől együtt, s nagy bajt okoztak megfékezőiknek. Most egyenként mindeniket 14 nápi börtön foglalkoztatja az aradi börtönök falai közepette.

— Állatok megáldása. Szent Antal névnapjának ünnepén az „örök szent“ városban megkezdték régi szokás szerint az összes igás álla-

---

TÁRCZA.

Szinházi esték.

IV.

A Styxek közölték ugyan már Donadio Bianca k. a. arczképét, de azt hiszem: a vendégszereplő franczia énekesnő még ennél is nagyobb müvészi sikernek fogja venni itteni vendégjátékának azt az eredményét, hogy följléptekor a kaszinó erkélyén megint jogaiba ül a csippentyü s a páholyok félhomályából ki-kidomborodik egy kiváncsi látcső, miképen már régen nem.

És igaz is, hogy ez számot tevő siker. Ismeretes dolog, hogy a társadalom uszályrendszere nálunk teljes tökélyében pompázik. Gyémánt mellé sorakozik a talmiarany és mind a kettő közelében van a huszonhét krajczáros portéka. És mikép a monokli s a páholygukker a sajtó sem vak, de sőt előbb meglátja a fehér vállakat, a mosolygó szemeket s a becses ikrát mint sem hogy a hangra hallgat s a müalkotást bonczolja. Ma foi, ha a kisasszony három szerep helyett csak egyet tudna, sikere nálunk nem volna kisebb. S ez bizonyára nem pusztán bók, de ha mégis annak vétetik, legyen része benne Podmaniczky báró intendansnak is, a ki e fiatal énekesnő vendégszerepeltetése után méltán tarthat igényt a szépmüvészeti bizottság elnöki székére. A formák iránti érzékét ezentul senki sem vitathatja el tőle.

Ily nagy operai mozgalom közepette, minőt Donadio kisasszony köztünk előidézett, ne csodáljuk, hogy elenyészett s figyelemre sem talált egy másik vendégszereplés, mely különben is a zenekarban történvén nem volt annyira szem előtt s inkább a fület foglalkoztathatta volna. A jó öreg Ellenbogen játszta ismét az első hegedüt a közelebbi dalmü előadásokon és pedig nem kisebb okból mint hogy Krancsevics urnak a nemzeti szinház első hegedüsének Bécsben volt dolga Richter zenekari hangversenyeiben. Az a derék félreismert és gyalázott Richter, a ki csak azért hagyott itt a faképnél és ment tőlünk, a hol teljhatalmu igazgató volt, Bécsbe udvari versenymesternek, hogy a magyar névnek hirt szerezzen. Lám, hogy pártolja a hazai erőket. Mert tudni kell, hogy Krancsevics urat nem csak hangversenyezni hivta meg, hanem egyszersmind állandóan szerződtette a bécsi dalmüház zenekarába. Minden jó hazafi áldása rajta — miképen Langer barátom egy izben mondá.

Nekünk az igaz most nincs szükségünk arra az erős zenekarra, mely a nemzeti szinház operáját hosszu ideig kiválóvá tette. A legkönnyebb fajtáju zene járja most, s egy-egy magvas dalmü előadására majd csak kérünk kölcsön erőket a helyben nagy bőséggel állomásozó katonai zenekarok valamelyikétől. Ezek különben is egyetlen mivelői most a Wagner iskolának s ha a nemzeti szinház intézői egyszer egy évben mégis rá fogják magokat szánni a „Tannhäuser“ vagy „Lohengrin“ előadására, ott kész anyagot fog találni mindig.

Magától érthető, hogy a farsang utáni időkről szólok, mikor ilyes kérvénynyel járulhatunk majd az intendatura szine elé. Most, nemcsak hogy az egyenruhás zenekarok éjenkint el vannak foglalva s a mint vig napokhoz illik: a nagy bőgő meg sem szünik rezegni hamvazó szerdáig, most a közönség hangulatához van mérve az operai müsor. Tipegő, édeskés, felületes s inkább láb alá való mint lélekre szóló. S a báltudósitók bizonyithatják, hogy a hangulatnak ez előkészitése, (mely persze hova-tova egy esztendeje tart) ujan lükteti a tavaly már veszni indult vigadalmakat és teremben szobában megint tombol a jó kedv, a mily szélesen csak képzelhető volt.

Igy forogván a világ, a dráma sem maradhat el a redouteból. És valóban a ki szavaló müvésznőinkben ez idő szerint gyönyörködni kiván, sürübben feltalálja őket a báli csillár alatt mint a szinpadon. Felekiné asszony vidéken játszik ugyan és mint ő, Szathmáriné asszony is tett egy kis kirándulást, miután pedig az igazgatóság Prielle asszony vonzerejét minél ritkábban engedi éreztetnünk, — talán Bulyovszkynéra való tekintetből, hogy mód fölött sok ne legyen a jóból — Molnárné és Lendvayné asszonyok gyönge vállai kénytelenek a repertoir sulyát elviselni. Igy talán mégis csak lesz valami Bulyovszkyné szerződtetéséből. Higgadtan megfontolva sok ember nem is érti, miért e nagy vergődés egy szerződés miatt? Mikor a „világ“ jóformán észre sem vette, hogy a szinházhoz csak legközelebb két női tagot szerződtettek minden nagyobb emotió nélkül! Csakhogy Bulyovszkyné asszony nem éri be oly kis szerepekkel s oly csekély fizetéssel, mint Sánthané és Kölesi Mariska. Nyilván, ez a bökkenő.

A népszinház még mindig „utaztatja“ publikumát, bátor nem csak a szinészek, hanem az elefánt is belerekedt az esténti bőgésbe. Tóth Edének és Szegfi Mórnak hónapok óta hever ugyan egy-egy „elfogadott“ népszinmüve Rákosi urnál, de ugylátszik a népszinház közönsége meg van nélkülök is, mi pedig türtetjük magunkat. Majd csak látjuk halljuk még. És majd csak megérik darabjaik előadását az illető szerzők is. Tóth Ede fiatal ember még, Szegfi Mór pedig isten jó voltából ép és erős s a türelemben ritkitja párját. (Nem hiába hölgyeknek szerkeszt lapot.)

Ennek daczára is van hir a népszinház felől. A lapok tudósitottak róla, hogy egy olasz dalmütársulattal tervezett szerződése az igazgatóságnak az impressario nagy követelései folytán nem sikerült. A hir igaz, de az ok téves. Rákosi ur egy hires büvész és medvetánczoltató részéről is kapott ajánlatot. Hallani, hogy mint fölötte kecsegtetőt ezt fogadta el.

Mende.

Üllő és kalapács.

— *Regény.* —

Irta:

Spielhagen Frigyes.

ELSŐ KÖTET.

XIV. Rész.

(Folytatás.)

Prantov felé suhogó füzek alatt haladtam; de izgatottságomban nem is láttam, hol megyek, s nem egyszer majd lecsusztam a sikamlós ösvényről a mély árokba, hol ma az esővíz pocsogott. Többször megállapodtam, s visszatekinték a házra, hol ő időzött. Caro kedvetlenül czammogott utánam, aztán megállt, s rám bámult. Elmondám neki, hogy Constance szeret, hogy boldogok leszünk, s hogy minden jóra fordul, s ha én nagy ur leendek, neki is jó dolga lesz, s egész életében hüségesen ápolom. Caró hozzám simulásával fejezé ki jó akaratom felőli meggyőződését, de mégis busan tekinte rám; mint ha ily borus napon nem volna képes boldog jövőre gondolni.

— Ostoba állat vagy Caro, ostoba s nem érted az én dolgomat, — mondám.

Caro élénkebbé vált, elkezde ugrálni, s fehér fogait mutogatni, de egyszerre, — igazolásául, hogy ma egészen kikelt sodrából — dühös ugatással rohant egy férfira, ki a füz ültetvény sarkán be fordulva felém közelede.

E férfi öltözete félig hajósra, félig városi iparosra mutatott. Gondtalan széles arcza mosolyra vonult, midőn meglátott, s Caró csakhamar belátta illetlenségét, meg is szégyenülten lekonyult fülekkel sompolygott hozzám, mig én, ki e közben felismerém a közeledőt, kezemet nyujtva elébe sieték.

— Hogyan jösz te ide Kolos?

— Ön kérdi ezt? — válaszolt Kolos, széles kezét kezembe fektetve, s két fehér fogsort mutatva, mely versenyezhetett volna a Caroéival.

— Hozzám indultál? — kérdém tovább.

— Természetesen, viszonzá Kolos. — Egy óra előtt érkeztem; Kriska is velem van. Öreg nagyanyánk meghalt, tegnap reggel temettük, isten nyugtassa meg. Jó öreg volt, habár utóbbi időben elméje eltompult, s szegény Kriskának sok baja volt vele. No ennek is vége van. Igen, mit is akartam mondani. Atyám oly jó volt, hogy ma maga elhozott sajkáján, és Kriskát is, hogy Julcsa nénitől Zenoviczban elbucsuzhassam. Hisz tudja, atyám nővére. Atyám is Zenoviczból való.

— Tudom tudom, — feleltem.

— Ön már járt itt néhányszor, — folytatá Kolos. — Julcsa néni mindig látta, de ön sohasem nézett rá; talán nem is emlékszik már Julcsa nénire, ki azelőtt gyakrabban megfordult atyámnál. És most ön nagy urrá lett! — Kolos bámulva tekinte vadász készletemre, hosszu száru csizmámra és Carora. Ez utóbbi hegyezett füllel állt az árok partján, s a vizbe nézett, mintha még soha sem látott volna vizi egeret az üregbe futni.

— Hagyjuk azt Kolos, — mondám a fegyver szijját vállamon magasbra emelve. — Te bucsuzni akarsz: hová készülsz?

— A kereskedelmi tanácsos gépgyárában nyertem alkalmazást mint lakatos, — válaszolt Kolos. — A „Pinquin“ hajó gépmestere Schulz ur ajánlott, s én reménylem, nem fogok szégyenére válni ajánlatának.

— Bizonnyal nem, — mondám szives, pártfogói hangon, miközben zavarral gondolám, mit tegyek most Kolossal, ki hozzám látogatóba jött, s kivel itt az ut középen, a csepegő füzes alatt nem társaloghatom. Minő szemet merentene a jó fiu, ha költői berendezésü szobámba vezethetném! De ez most lehetetlen volt. A helyzet kellemetlenné kezde válni részemre, s kő esett le lelkemről, midőn Kolos kezemet megragadva, mondá:

— No isten megáldja, vissza kell térnem Zenovitzba, Peters Károly, ki a kereskedelmi tanácsos urnak gabonát szállit, megigérte, hogy magával visz. Félóra mulva indul. Szerettem volna önnel időzni, de ön is indulóban van, s igy nem akarom feltartani.

— Nincs semmi tervem Kolos, — mondám — s ha szivesen veszed, elkisérlek Zenovitzba és egyuttal jó napot mondok Kriskának. Mikor lesz a menyegző Kolos? — Kolos fejét rázta.

— Nem jó kilatások vannak, — mondá — atyám véleménye szerint még igen fiatalok vagyunk, bár a közmondás szerint, a korai házasságot még nem bánta meg senki. Nem igy vélekedik ön is?

— Természetesen igy, — szóltam hévvel, mi Kolost igen megörvendezteté. — Miként tudom, két évvel vagyok fiatalabb mint te, de azért mondhatom, e perczben megnősülnék, e perczben; csak hogy a körülmények határoznak Kolos, a körülmények.

— Az igaz — sohajtá Kolos,— hisz én most is el tudnám tartani nőmet, mert alkubérért fogok dolgozni, s akkor mégis van látszatja a munkának, ha szorgalmasak vagyunk, és tudom, Kriska sem

tok megáldását. Római lapok szerint az áldás első napján alig gyült össze uehány ló és öszvér. De gondolható, hogy annál több szamár, a mi nem is csoda, miután a szamarak világszerte számosan vannak; azon a vidéken pedig különösen fontos szerepet játszanak. Természetes, hogy e napon az állatok mind fel vannak ékesítve és némelyik bámulatos pompával felszalagozva. A kanonok kivált kitett magáért, mert a legnagyobb fényt ő fejtette ki (már t. i. nem a maga, hanem a szamaraira való nézve.)

— A magyar és osztrák első folyamodású bíróságok közt létre jött egyesség szerint ezentul az osztrák hivatalnokok és nyugdijasok fizetése a magyar hitelezők javára és viszont, lefoglalható. Az illető folyamodványban azonban világosan megnevezendő azon közpénztár, melyből az illető hivatalnok vagy nyugdijas fizetését kapja.

— Rendőri hirek. Seidner József 64 éves aggot, ki az irodalommal és gyakrabban foglalkozott, a 147 számu bérkocsi a kristóftéren elgázolta. Felgyógyulása bizonytalan. A bérkocsis elhajtatott ugyan, de még is elfogatott. — Nádosyné nyiregyházi lakos nehány darab hamis aranypénzt vásárolt egy ismeretes csavargótól. Az eset napfényre jövén, a csaló elfogatott. — Bozsnyák M. fiumei börtönőr vasuton utazott, hol az ablakon kinézve a véletlenül kinyilt ajtón át kibukott. — Weisz Miksa gyárvezető az utczán elsiklott és lábát törte.

Rövid hirek. — Ujvidék izraelita hitközsége elhatározta, hogy iskoláiban a magyart kizárólagos tannyelvül teszi. — A szakolczai templom tatarozása alkalmával nagy mennyiségü arany és ezüst érmet találtak. — Sárosmegyében rendkivüli hófuvatagok vannak. — Komlós-Keresztesen gyujtogatók garázdálkodnak, kiknek elfogatása nem sikerül. — Egy mailandi parasztmenyecske bölcsős gyermekét (ha hihető) egy nagy egér fojtotta meg. — A vidékről központi irodai szolgálatra behivott honvédek szolgálati ideje február hóban letelvén, miután önkéntes további szolgálatra egy sem ajánlkozott, helyökbe egytől-egyig uj honvédek fognak beszólittatni.

Karneval. — A ferenczvárosi II. iskolaszék jan. 12-én tartott táncestélye 365 frt 30 krt jövedelmezett. Az iskolaszék köszönetét fejezi ki mindazoknak, kik adományok és felülfizetések által a jótékony czél nagyobb mérvü elérését elősegitették.

— Az I. kerületi tabáni iskolaszék és tantestület január hó 29-én, a budai polg lövölde dísztermében a tabáni tanitó- és gyermek-könyvtár gyarapitása és szegény tanulók ruházatasa czéljából zártkörü táncestélyt rendez. A bálanya tisztét Heirich-Schopper Ilona urhölgy vállalta el.

— A mezőturi izr. nőegylet jótékonyczélu tánczvigalma, mely folyó hó 19-én tartatott meg, kitünően sikerült. A megjelentek kedélyesen mulattak s a legjobb hangulatban oszlottak szét. Szép számu hölgykoszoru vett részt az estélyen, melynek sikerét kétségenkivül a rendezőség tapintata is nagy mértékben növelte.

— A gazdasszonyok ma, vasárnap tartandó álarczos bálja minden valószinüség szerint jól fog sikerülni. A főváros legelőkelőbb hölgyei közül is számosan részt fognak venni az estélyen, a hol sokan dominóban jelennek meg.

Fővárosi ügyek.

— **Az árviz** veszedelemmel szemben most már minden védintézkedés foganatba vétetett. Az utczacsatornák zsilipei mindenütt elzárattak s a szivattyuzás teljes erővel megkezdetett. A Hungária pinczéjébe, a rácz- császár- és rudasfürdő gépházaiba vis hatolván, ezek segitségére kellő számu szivattyu rendeltetett, valamint a kalaputczai 8. számu házhoz is, melynek pinczéjébe magos fekvése daczára is szivárogni kezdett a viz. A rakparti soron fekvő házak pinczéibe vezető alagutakat elzárják, a pinczékből pedig nemcsak itt, hanem város szerte költöznek ki a lakók.

Az elzárt csatorna zsilipeknél zakatoló 9 gőzgéphez két-két gépész állittatott, hogy a munka netáni előre nem látható körülmények között is fenakadás nélkül folyhasson. — Megemlitendő e helyen, hogy a sütök és molnárok gőzmalma saját költségén ajánlkozott szükség esetére egy gőzgép felállitására. A tanács Kada Mihály alpolgármesternek, mint az árviz bizottság elnökének előterjesztése folytán Imre főmérnök kezeihez számadás kötelezettsége mellett 200 frt előleget utalványozott ki az intézkedések körül netán szükséges rögtöni apróbb kiadások telj sittetésére.

A Duna állása tegnap óta voltaképen alig változott. Ma d. után 4.96 m., vagyis 15 láb, 9 hüvelyk s nehány vonal volt. Az erélyes óvintézkedések foganatbavétele azonban mindamellett nemcsak igazolt, hanem elmulaszthatlan volt azért, mert a viz a város alacsonyabb helyein már mindenfelé hatol a pinczékbe s igy optimismus nélkül a veszély valószinüségét mindenki könnyen elfogadhatja.

Ennek benyomása alatt a budapesti kereskedők, kiknek áruik pinczehelyiségekben voltak elhelyezve, azokat most a földszintre kozdték szállitani. A rohamos kiürítésnek oly nagy munkahiány lett az eredménye, hogy a tözsdebizottság Strasser A. vezetése mellett tegnap küldöttségileg megjelent Edelsheim Gyulay országos katonai főparancsnoknál, hogy ez katonasegitséget adjon a kereskedők rendelkezésére. A főparancsnok ennek folytán rögtön utasitotta a térparancsnokot, hogy a szükségelt erőt rendelje ki oly módozatok mellett, hogy minden kereskedő, kinek munkásokra van szüksége, forduljon a tözsde titkarához, hol utalványozást kap a térparancsnoksághoz, mely megjelöli az ezredet, honnan a legénység kirendeltetik. A napszám egész napra fejenként 1 frt 50, félnapra 75 kr leend, ugyanannyit kapván a legénységgel kirendelendő altiszt is.

Ugyanez ügyben a budapesti önkénytes tüzoltó parancsnoksággnak meghagyása folytán a főváros Duna jobb-parti részének érdekében gyülés tartatott, melyben a kellő esetben leendő miheztartás iránti szabályzatok állapittattak meg. Az I. kerület gyülhelye a szarvastér, a II. kerületé a kapuczinustér leend.

Az egyetemi joghallgatók közt pedig aláirási ivek keringtek, melyeknél fogva az aláirók a kellő esetben magukat a kapitányság rendelkezésére bocsátják. Az ajánlkozók száma felülmulja a százat.

Mindezen üdvös készülődésekkel szemben különösen esik megjegyeznünk, hogy Horváth János gépészmérnök sajtó utján egyenesen megrövta a főváros „szakértőit“ azon tudatlanságért, melyet a szivattyu-gépek helytelen felállitása körül tanusitottak. Horváth szerint ugyanis „a gépet ugy kell felállitani, hogy a gép eleje — vagyis a kéményes része — mindig egy kissé alantabb feküdjék, mint a gép tüzszekrényes oldala. Ezáltal a vizmutató üvegben a viz mennyisége mindig előnyösebben fog meglátszani, mert előre van buktatva a gép, s igy, mikor a vizmutató üvegben már alacsony a viz, a kazánban azért mégis fedve vannak a tüzcsövek. — A főváros gépei épen megfordítva vannak felállitva, s ilykép a tüzcsövek belső végei kissé alacsonyabb vizállásnál már födve nem lévén, rövid idő alatt elégnek, roszabb esetben munkaközben explodálhatnak.“

Jó volna hozzászólni azoknak, a kiknek szakmájába vág.

— A főv. tanács a Duna balpartján szükséglendő kőolaj szállitása iránt Sajóhelyi és Glauberrel kötött szerződést jóváhagyta.

Szinház, müvészet.

— A népszinházban a mai, vasárnapi napra megállnak kissé a földkörül utazó touristák és touristánék, minekutána a fátum az ördöggel hozta őket össze s az rövid 24 órára utjokat állta nekiek, talán a népszinmü ügyét karolva fel, a mely ugy is az ő kezei között látszik szunyókálni. Óhajtjuk, hogy a mai napon szerzendő babérok között az ördög párnáján bár, de jójzüt pihenjenek. Azt mondják, hogy e nyáron nem lesz a népszinházban olasz staggione az impressarió tulkövetelései miatt, ki egy-egy estéért társulata részére 10,000 frtot kivánt E helyett Rákosi estéként 2000 frtért akarta a népszinházat az olaszok rendelkezése alá adni, ez ajánlatot azonban nem fogadta el az impressario.

— Aradon Erdélyi Marietta kisasszony vendégszerepel. Második játékául a „Tévedt nő“ került szinre. A müvésznő játékáról ezeket irja az ottani lap: „Mindenekelőtt megütközésünket fejezzük ki, hogy a t. k. a. az örökös Eduard és Kunigunda-féle repertoirjából nem bir kibontakozni, s most ismét ugyanazon szerepekben mutatja be magát, a melyeket tavaly többször ismételve s a mostaninál jobban hallottunk tőle énekelni. Miután a birálat nem a bókok és hizelgések rovata, egész őszinteséggel bátorkodunk constatálni, hogy a bájos alaku vendég szikra haladást sem tett egy év óta, s felső hangjai csak oly élesek s kellemetlenek, mint akkor voltak. Meglátszik, hogy e hangjai modálattyójára mi tanulmányt sem forditott, s hogy minden magasabb hangvételnél csak ugy lábujjhegyen ágaskodik, tipeg-topog, mint kezdő korában.“ — Különösen hangzik most, mindenesetre e kritika mikor a kisasszonyt Lipcsébe szerződtették.

— Az országos dalárszövetség ig. választmánya a szegedi országos dalárünnepély tárgyában elhatározta, tekintve az iparkiállitás és szorbleleplezési mozgalmakat: hogy az ünnepély aug. 18. és következő napjára tüzetik ki, a mikor Liszt Ferencz is leránduthat Szegedre. Az ünnepély disznökévé Dáni főispán szemeltetett ki. — A versenyzők közt leendő kiosztásra egyelőre négy jutalomdij helyeztetett kilátásba. Egy jutalomdij kitüzésére fölkérik Szeged városát, egyre pedig Szeged hölgykoszoruját. Egy jutalmat a szegedi daláregylet ajánlt föl és végül egy jutalomdijra Királyi Pál elnök fölajánlt 25 drb aranyat. A versenyre vállalkozó dalárdáknak joguk leend a versenydarabokon kivül még egy önválasztotta darabot is előadni, ezt azonban megbirálás és jóváhagyás végett tartoznak a központi választmánynak bemutatni. A dalcsarnokra, mely Szeged igényeihez képest mintegy négy —öt ezer ember befogadására készülend, négyezer frt szavaztatott meg.

— A Petőfi-Album részére e napokban Wéber festő Morelli fametszőhöz két rajzot küldött be kidolgozás végett.

— A Dugonits-szobor megbirálására felkért bizottság e szobrot Izsó egyik legsikerültebb alkotásának találta, egyuttal dicsérettel tüntetvén ki Huszár Adolfot is, a ki a nagy mintát teljes sikerrel kivitte. A biráló bizottság a müre összesen csak 3 észrevételt tett s Halász az azokban foglalt kivánalmaknak is készséggel vállalkozott eleget tenni. — Márczius hó folyamában Huszár a szobor helyének megtekintése és a szükséges előintézkedések megtétele végett Szegedre megy. Májusban a talapzat márványrészei is leszállittatnak és az épités foganatba vétetik. A szobor hét és fél láb magas. Dugonicsot nem megtörve, élte alkonyán, mint a hogy a fénykép előtünteti, hanem a férfikor delén ábrázolja és isztriai szürke márványból épülő 11 és fél láb magas talapzaton fog állani.

— A budapesti cziterа klub f. hó 27-én a „Hungária szálloda“ disztermében a bécsi cziterа klub itt levő tagjai tiszteletére estélyt rendez. Ez estélyen Lerche és neje, Blaha Károly, Kittel Sturm és Mutzbauer, továbbá Dulovits, Krenn Lengyel és Szettel urhölgyek fognak játszani. Ezenkivül Helvey Laura k. a. magyar szavalattal, Sziklay Emili k. a. magyar népdalokkal, és Pintér czimbalom müvész fognak közre működni. A zene után közös vacsora következik. Nem tagok számára jegyek 1 frtjával, családi jegyek 2 frtjával Rózsavölgyi és társa mükereskedésében a Kristóftéren és Profuma Vilmos kereskedésében kaphatók, Egyetemtér 3. szám alatt.

Irodalom.

Tudatjuk a tisztelt olvasó közönséggel, hogy Pétery Károly kitünő könyve a „Jezsuiták“-ról, szerkesztőségünkben még mindig megszerezhető 1 frtjával. Megrendelések a legnagyobb készséggel teljesittetnek.

— Am. tud. akadémia könyvkiadó hivatalában megjelentek a következő müvek:

„Magyar országgyülési emlékek“ (Monumenta comitialia regni Hungariae) történeti bevezetésekkel ellátta s az akadémia történelmi bizottságának megbizásából szerkeszti Fraknói Vilmos. Harmadik kötet, ára 3 frt.

E becses, történelmi kutfőket tartalmazó munka az 1546—1556-ig terjedő, tehát 10 évi időszak országgyüléseit foglalja magában, a következő sorrendben: A pozsonyi országgyülés 1546 februárban. Magyarországi részletes gyülések 1547-ben. A n. szombati országgyülés 1547 decemberben. A pozsonyi országgyülés 1548 okt. és novemberben. A pozsonyi országgyülés 1550 jan. és februárban. A pozsonyi országgyülés 1552. febr. és márcziusban. Magyarországi részleges gyülések 1551—1553-ig. (Összesen 7.) A soproni országgyülés 1553 april és májusban. A pozsonyi országgyülések 1554—1556. Horvát és tótországi gyülések 1546—1555 (5 gyülés.) — Mindezek külön külön történeti bevezetésekkel vannak ellátva s kellő módon ismét kisebb szakaszokra osztva A kötet 617 nagy, sürü lapra terjed.

„Erdélyi országgyülési emlékek. (Monumenta comitialia regni Transylvaniae.) Tört. bevezetésekkel az akadémia tört. bizotsága megbizásából szerkeszti Szilágyi Sándor. Első kötet. Ára 3 forint.

Magában foglalja az 1540—1556-ig terjedő időszakot, párhuzamosan szerkesztve a fentebbi mü tartalmával azon időtől kezdve, a mikor Erdély politikailag elvált Magyarországtól s országgyüléseinek története megkezdődött. E 16 évi időszak keretében 88 különböző országgyülés van felvéve, összesen 16 fő s a szükséghez képest számos kisebb fejezetre osztva.

A kötet 596 lapra terjed, a fentebbihez hasonló kiadásban.

„A csillagászat elemei“, különös tekintettel a mathematikai földrajzra, tanárjelöltek és magántanulók számára irta Dr. Petzval Ottó. Ára 2 frt 80 kr.

A munka 7 szakaszban és egy függelékben van előterjesztve. Könnyü s aránylag kevés előtanulmány mellett érthető modorban. Terjedelme 440 lap.

„Magyarország helyrajzi története“ fő tekintettel az egyházi intézetekre, vagyis a nevezetesebb városok, helységek s azokban létezett egyházi intézetek, püspökmegyék szerint rendezve. Irta Rupp Jakab. Ára 1 frt 80 kr.

A hasonló czimü munka III-ik s egyuttal utolsó kötete, mely „a lácsival törv. egyesitett kalocsai főegyházmegye“ tehát a kalocsai érsekséget s a joghatósága alá tartozó püspökségeket tárgyalja. Összesen 375 lap.

„Kazáni-tatár nyelvtanulmányok.“ I. füzet; Kazáni-tatár szövegek, gyüjtötte és forditotte Szentkatolnai Bálint Gábor. Ára 1 frt.

A második füzei szótárt fog tartalmazni: Ez első terjed 170 lapra.

— „Hinüber-Herüber“ czim alatt egy négyes jelent meg Táborszky és Parsch zenemükereskedésében „Philipp Fahrbach junior“-tól. Ára 60 kr.

TÁVIRATOK.

Sz.-Pétervár, jan. 22. A „Golos“ nagy megelégedését fejezi ki a fölött, hogy a britt kormány is elfogadta Andrássy gróf reformjavaslatait, és kiemeli, hogy Anglia résztvevése az európai koncertben nemcsak hasznos, de mindenkor szükséges is az általános béke megszilárditására.

München, jan. 22. Erzsébet királyné anyja üdülőben van s ezért a naponkinti orvosi jelentések hogylétéről elmaradtak.

Berlin, jan. 22. A közokt. miniszter válaszolt Wirchownak az evangelikus zsinati rendszabályok tárgyában hozzá intézett interpellatiójára. — Wirchow megnyugodott a miniszter válaszában.

Róma, jan. 22. A tárgyalások az olasz, osztrák és magyar meghatalmazottak közt a keresk. szerződés tárgyában megindultak.

Ragusa, jan. 22. A felkelők tegnap megtámadták a törököket a trebinjei ut mellett rögtönzött sánczaik közt; a csata estig tartott s éjjel a törökök mintegy 150 ember veszteséggel elvonultak. A felkelők főnöke, Bekovics Maxim elesett. A ragusa-trebinjei ut most a felkelők kezében van.

Bécs, jan. 22. Az esküdtszék Schuster helybeli kádárt neje meggyilkolása miatt 11 szóval 1 ellenében vétkesnek mondotta ki és halálra itélte.

Belgrád, jan. 22. A skuptsina a volt Marinovics és Danilo-kabinetek ellen törvénytelen eljárás miatt 20 képviselő által bővitve beterjesztett vád fölött tanácskozott. — Kaljevics miniszterelnök megtámadta a vád alá helyezés követelését utalva a fenyegető külviszonyokra s egységre intette a képviselőket, mire a ház az inditványt, mint pártszenvedélyből eredőt elvetette. — A miniszterelnökhez intézendő interpellatió a regenség alatt állitólag létrejött titkos alkotmány iránti felvilágositás végett elfogadtatott.

Bécs, január 22. Hitelrészvény 191.60 — Angol-osztrák 91.50. — Galicziai 197.— — Lombard 115.—. — Államvasut 293.50. — Trámvay 91.—. — Rente 68.85 Hitel sorsjegy 161.75. — 1860. 11260. — Napoleond'or 9.19— 1864. 134 50 Arany 5.41 — Ezüst 104.50 — Frankfurt 56.10 — London 114.20. — Porosz pénzutalvány 56.85. — Unio-bank 73.75 — Török sorsjegy 24.—. — Alt. épitő-bank 8.—. — Angol épitőbank 22.—. Magyar földhitel —.—.

Bécs, jan. 22. M. földtelherm. kötv. 76.— Magy. vas. kölcsön 98.50. — Salgó-Tarján —.— Anglo-Magyar 38.75 — Magyar hitel 177.50 — Franko-magyar bank 27.—. Magyar záloglevél 85.20 — Alföld 115.—. Erdély —.— Magyar éjszak-kel. vas. 110.—. — Magy. kel. vas. 43.75 — Kel. vasuti elsőb. kötv. 65 90. — Magyar sorsjegy 76.10. — Tiszai vasut 198.50 Magy. földhitel 52.— Municipal-bank 9.75

KÖZGAZDASÁG.

Üzleti heti szemle.

Gabnaüzlet. A lefolyt héten elég ok lett volna arra, hogy a hangulat kedvezőbbre forduljon; a beállott áradási veszély azonban mindennek utját vágta, mert midőn a pinczehelyiségeket üriteni kellett, az tapasztaltatott átalában, hogy biztos raktárakban roppant nagy a hiány. A külföldről kedvezőbb jelentések érkeztek, mi azonban itt a buzára nézve semmi hatással sem volt, s csak a rozs és zab üzletre nézve fordult a hangulat kedvezőbbé.

Liszt. A külföldről a rendeletek igen gyéren érkeznek és a fogyasztás fedezésére vonatkozó vételek még mindig csak a legnagyobb szükségre szoritkoznak. Finom liszt kereseten kivül áll és csak alsóbb rendü liszt örvend némi kelendőségnek. Korpa keresett. Az árak a mult hetiek. Azonban tekintetbe kell venni, hogy az áradási veszély következtében kilátásban áll, hogy a malmoknak egy része kénytelen lehet a munkát beállitani a mi minden esetre az árakra nézve behatással lesz.

A mai árak következők: 0 sz. 23 frt 30 kr, 1 sz. 21 frt 20 kr, 2 sz. 20 frt 20 kr, 3 sz. 19 frt, 4 sz. 17 frt 70 kr, 5 sz. 15 frt 80 kr, 6 sz. 13 frt 80 kr, 7 sz. 11 frt 20 kr, 8 sz. 9 frt 60 kr, 9 sz. 6 frt 20 kr. 100 kilonként. A lefolyt héten a fővárosból elszállitatott 40.185 méter mázsa = 4.018.500 klg.

Szesz változatlan gyenge fogyasztás mellett, jelentékenyebb forgalom létre nem jöhetett, és az üzlet igen lanyha hangulat mellett folyt. Az árak következők: régi modi hordó nélkül 24.74—25.10 kr. ujmodi 23.30—23.70 kr.

Hüvelyes veteményekben, a lefolyt héten az üzlet igen lanyha volt és csak a legnélkülez hetlenebb szükséglet fedezésére szoritkozott.

Bab. Élénken kináltatik, de a kereslet gyenge, ára 7.50—8 frt. Lencse jobb fajuban keresett, a bevitel még mindig csak alsóbb rendü fajokból áll. Átlag ára 9—16 frt. Borsó. Magyar fajuban a bevitel gyenge, stokerani élénkében keresett. Átlag ára 10—12.50 kr. Kendermag keresett de a készlet még mindig gyenge. Ara 13—14 frt mind 100 kilogramonként.

Szilva. Mivel az itt levő készlet igen ki van válogatva, s a még hátramaradt alsóbbrendü áruból áll, tehát ámbár a kereslet még mindig élénk, a forgalom igen jelentéktelen volt. Az üzlet folyton szilárd. Bosniai első rendü áruból egy nagyobb tétel 16 frt s 7 kron, csekélyebb min. 13.40—14.30, és szerb áruból 12.50 kron, 100 kilónként vétetett a piaczról. — Szilvaiz. Igen csekély mennyiségü készlet mellett e héten igen élénk üzlet volt. Első rendü áru 15.20 kr, középáru 14.30—13.40 kr, 100 kilónként fizettetett.

Czukor. Változatlan árak mellett az üzlet igen lanyha. Finomitott I-sö áru 46½, II-dik 44, relise 46½, 100 kilónként.

Disznózsir. Az igen gyönge kereslet okozta, hogy élénkebb üzlet létre nem jöhetett s az egész heti forgalom nehány száz méter mázsa budapesti árura szoritkozott. A vevők azért visszatartók, mert a hajózás megnyitása után alföldről és Szerbiából nagyobb szállitmányok várhatók. Az árak budapesti áru 66—67, vidéki áru 65—66, 100 kilónként, az utóbbinak ára azonban csak névleges, mert forgalomba nem jött. — Szalonna. Csendes hangulat mellett e héten igen jelentéktelen üzlet jött létre. Vidéki áru 56¼—57½; légszáraz városi áru 60—61, füstölt 66—67¾, 100 kilónként.

Gubacs. Az üzlet mindig csendes, mivel a magas árak miatt tartózkodók: vallonen áruból a mult héten több szállitmány érkezett, de üzlet nem köttetett. Gubacs 35.75—37.75 krajczár; vallonea 21.50—22.50 100 kilóként. — Borkő. Csak magasabb foku áruban keresett; a meglevő készlet pedig csak alsóbbrendü fajokból áll. Az áruk szilárdak. Fehér I-sö 67—75, II-od 53.50—54; piros I-sö 62.50 kr.

Méz. Behozatal egészen megszünt, de az üzlet mindamellett igen lanyha. Nyers áru 32.50—33, sárga csurgatott 35.75—37½, fehér 38.75—40 frt. — Viasz. Keresetlen rozsnyói 150—152, bánsági 166 frt,

Sertésüzlet. (Az I. magy. sertéshizl. és kölcsön előleg-társaság jelentése). Minden fogyasztási vásárokról érkezett jelentések lanyha hangulatról tanuskodnak s a hizott állatok ára 1 krral kilónként csökkent; élénkebben ment az üzlet a sovány állatokban, mert Debreczen és Gyuláról mintegy 7000 darab hozatott fel. Jegyzett árak: magyar 230—250 kilogr. 57—57½ frt; szerb 200 klg. 56½—57. Sörte 56 kr. Kiviteli áruk egész 58 krig kilónként, 45 kilogr. ráadás 4% leszámitolással. Jan. 14. az állatok száma 19170 db volt. Felhajtatott alföldről 2790 hizott, 6830 sovány, Erdélyből 920, Szerbiából 970, Olahországból 310, összesen 30990 db. Elhajtatott: felvidékre 30 db, Bécsbe pénték délig 1050, Prágába 230, Bodenbachon át Drezdába 2020, Oderbergen át Boroszlóba 60 mainai Frankfurtba 130, budapesti fogyasztás 2250, kőbányai hentesek 260, átvitel 100 darab, összesen 6730 darab, ugy hogy jelenleg az állatok létszáma 24260 darab, melyek közül 14300 darab hizlalás alatt van. A részvény szállásokban fekszik 5780 darab.

Gyapjuüzlet. A lefolyt héten a forgalom meglehetősen élénk volt s az árak a megtörtént kötéseknél az eladók javára irányultak. Arak:

6700 kilogr. bácskai egynyiretü gyapju 100 kilónként 132 frt.— 8000 kilogr. hegyi kétnyiretügyapju 100 kilóként 184 frt. — 4000 kilogr. fésült gyapju 100 kilóként 115 frt. — 25000 kilogr. erdélyi elsőrendü nyirett gyapju 100 kilóként 184 frt. — 22000 kilogr. nemesitett czigaja gyapju 100 kilónként 132 frt. Ez idei nyirásra következő szerződések kötettek: 28000 kilogr. gróf Erdődy Ferencztől 100 kiloként 225 frt. — 17000 kilogr.-ra gróf Erdődy Istvántól 100 kilóként 223.50 196 frt — 4000 kilogr.-ra gróf Erdödy Sándortól 100 kilóként 259 frt, — 6000 kilogr.-ra gróf Stubenbergtől 100 kiloként 232.50 kr.

Gabnaüzlet. Budapest, jan. 22. Buza csekély kinálat és vételkedv mellett változatlan árakon kelt. — Egyéb gabnafajokban kevés a forgalom,

Határidőre nem volt üzlet. Jegyzéseink; buza tavaszra 9.44—9.50; zab tavaszra 8.60—8.64; tengeri, bánsági máj.—jan. 5.12—5.20.

Értéktözsde. A mai forgalom hasonlitott a tegnapihoz, de kényszer-eladások nem fordultak elő. Malmok és alagut-részvények szilárdak maradtak. Befektetési értékek változatlan árfolyamokkal keltek.

Az előtőzsdén osztrák hitel-részvényekben 192.40-en eszközöltek kötéseket. — A déli tőzsdén pedig forgalom nélkül 192.30-on maradtak, municipalis részvények 9.50-en vásároltattak, budai kereskedelmi bank részvények 138-an kinálva, hazai takarékpénztár 2370-en adva, 2380-ra tartva voltak.

Schlik-féle részvények 80-on, alagut-részvények 56-on „Erzsébet“ gőzmalom-részvények 116-on „1. budapesti g. m. részvények 695-ön keresettek voltak. Unio viszont-biztositó részvény 65-ön, pesti közuti vasut-részvények 186½—187-en, magy. földtehermentesitési kötvények 76½-en, magyar földhitelintézeti záloglevelek 85¾-on, vásároltattak. — Külföldi forgalom nélkül maradtak, porosz pénztári utalványok 56.95-ön keltek.

Időjárás. Derült hideg idő; légmérséklet reggeli 7 órakor — 6·8 C.

A kassa-oderbergi vasut tarifaügye, mely a végső akadályt képezte, a magyar és az osztrák kormány képviselői közt tegnap Bécsben tartott tárgyaláson végleges elintézést nyert s igy a két törvényhozás beegyezésének fentartásával a vasuti kérdés is megoldottnak tekinthető.

A magyar szerb vasuti összeköttetés ügyében belgrádi hirek szerint a szerb kormány vonakodik tárgyalásba bocsátkozni a magyar kormánynyal.

A kikinda-becskereki szárnyvasut érdekében a napokban Nagy-Kikindán ujabb értekezlet tartatott Thurn-Taxis herczeg elnöklete alatt. Jelen volt mintegy negyven érdekelt s Menczer Mihály, a torontáli hitelbank igazgatója inditványozta, küldjön ki az értekezlet albizottságot, melynek föladata lesz módot talalni a szükséges épitési költség beszerzésére; vállalkozót keresni az épités vezetésére és végül kideriteni, hogy a vonal mentében fekvő községek mily arányban járuljanak a költségekhez. Ez inditvány elfogadtatott s a bizottság megválasztatott, ezenkivül pedig Thurn-Taxis herczeg átalános meghatalmazással ruháztatott föl, hogy bankházakkal és vállalkozókkal érintkezésbe lépjen.

Kivonat a „Budapesti Közlöny“

(jan 22-iki számából.)

Árverések: N. Kanizsa márcz. 3. apr. 3. Timár József ingatlanai. — Szakácsi (K. Szolnok) febr. 9 márcz. 9. Kis Zsigmond fekvőségei. — Dióscz febr 7. márcz 7 Kun Józseféné telke. — Nyitra márcz 3. Borsiczky Aloizia birtoka. — Pély (Heves) febr. 29. Kováts Ferencz kültelke. — Csicsó (Komárom) jan. 28. Nagy Károly bel és kültelke. — Pösöny (F. Előr) márcz. 9. apr. 10. Pomper Jánosné háza s telke. — Pinkafő márcz. 3. apr. 3. Schlamatinger János háza s erdeje. — Czegléd febr. 10. márcz. 11. Szegedi Antal háza s kertje. — Budapest febr. 10. márcz 10. Hoffmann Ignácz budaujlaki háza. — Szeged febr. 5. László Fórián félháza. — Budapest febr. 17. nemzeti torna épü et. — P Helmecz febr. 18. márcz. 24. Korláth Béla ingatlanai. — Bánfalva márcz. 6. apr. 6. Tschida Zsuzsánna telke. — Sz. András (Mosony) márcz. 1. apr. 1 Schmidt János fekvőségei. — Szeged febr. 5. Szubits Pál háza. — Munkács jan. 28. Huberth József birtoka. — Szathmár jan. 31. Berey Lajos háza s egyéb birtoka. — Almás (Torna febr. 16. márcz. 17. Simon Pál birtoka.

Csöd. Lissauer Sámuel budapesti szabómester ellen, bej. márcz. 21-ig; perügy. Lovrich Gusztáv.

Nemzeti szinház. Bérlet 242. szám. Vasárnap, januárius 23-án. „Bank-Bán.“ Eredeti nagy opera 3 felv. Irta Egressy Béni. Zenéjét szerzette Erkel Ferencz.

Várszinház. Nagy bérlet 64. sz. Kis bérlet 13. szám. Vasárnap, január 23-án. „A nő-uralom.“ A gróf Teleki-alapitványból 100 arany pályadijjal jutalmazott eredeti vigjáték 3 felvonásban. Irta Szigligeti Ede.

Népszinház. Vasárnap, január 23-án. Soldosné Luiza asszony mint vendég. Kilenczedszer: „Az ördög párnája.“ Népszinmü 3 felv. Irta Tóth Kálmán.

Felelős szerkesztő: **Csávolszky Lajos.**

Minden betegnek erö és egészség gyógyszer és költség nélkül a

REVALESCIÉRE du BARRY

által

Londonból.

26 év óta egy betegség sem állhat ellent ezen ételetes, az egészségre szolgáló eledelnek, és ez bebizonyul valamint a felnőttek ugy a gyermekeknél is, minden más orvosság és költekezés nélkül a gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyákhártya-, lélekzés-, hólyag- és vesebajoknál, eltávolit gümőkórt, aszkórt, asthmát, köhögést, emésztetlenséget, dugulást, hasmenést, álmatlanságot, gyengeséget, aranyeret, vizkórt, lázt, szédelgést, véráramlatot, fülzúgást, rosszullétet és hányást még a terhesség alatt is, diabetest, mélakórt, elsóványodást, köszvényt, csuzt és sápkórt. Kivonat azon 76,000 tanusitványból, melyek szerint tökéletes kigyógyulás következett be oly nyavalyákból, melyek minden gyógyszernek ellentálltak, s közöttük igen magas állásu egyénektől, mint: dr. Wurzer tanár s orvosi tanácsos-, dr. Angelstein-, dr. Schoreland-, dr. Campbell-, dr. Dédé tanár-, dr. Ure-, Castlestuart grófnő-, marquise de Brehan-, Instein herczeg-, Mensdorff-Pouilly volt miniszterelnöktől, kivánatra bérmentve küldetnek meg.

71,268. sz. bizonyitvány.

Tövis (Erdély) 1873. szept. 5.

Szives kedjen nekem a legfinomabb Revalesciéretől postautávtellel 1 fontot küldeni; figyelmeztetem, hogy azt egy ujonszülött gyermek felnevelésére akarom megkisérleni. A kifogyott Revalisciére a szó szigoru értelmében a gyermek egészségét helyrehozta. Ezen kitünő tápszer használatánál minden dajka fölösleges.

Tisztelettel alázatos szolgája

Tóth Lajos.

73,968 sz bizonyitvány.

Neufchateau a (Vogesenekben) 1862. dec. 23.

17 éves lányom havitisztulásának kimaradása által szörnyü idegromlásban az ugynevezett vidatáncz legfőbb fokában szenvedett; az orvosok máris kétkedtek a segély lehetőségén. Azóta egy barátom tanácsa folytán, a Revalesciére-vel táplálatam s e kitünő tápszer őt, mindenki bámulatára, tökéletesen helyreállitotta. Most egészséges. Felüdülése nagyon feltünt, s mindazon sok orvos, kik e nyavalyát orvosolhatlannak nyilvánitották, most bámulnak, hogy leányomat tökéletesen kigyógyulva bajából, fris egésségben látják.

Martin,
officier comptable en refraite.

Táplálóbb levén mint a hus, a Revalesciére felnőttek- és gyermekeknek 50-szeres árát megtakaritatja gyógyszerekben.

Bádogszelenczékben fél fontos 1.50, 1 fontos 2,50 2 fontos 4.50, 5 fontos 10 frt, 12 fns 20 frt, 24 fns 36 frt. — Revalesciére-biscuitek szelenczékben 2 frt 50, és 4 frt. 50 kr. — Revalesciére-chokolade por és tábla-alakban 12 csészére 1.50, 24 csészére 2.50, 48 csészére 4.50, porban 120 csészére 10 frt, 288 csészére 20 frt, 576 csészére 36 frt. — Kapható: Barry du Barry és társánál **Bécsben, Wallfischgasse 8. sz.** Pesten: Török József ur gyógyszerész urnál. — Aradon: Tones F. és társnály Debreczenben, Mihálovics István gyógysz.; Eszéken: Dávid Gyula gyógysz., Nagy Kanizsán: Lovak Károlynál, Kassán: Wondraschek Károly gyógysz., Maros-Vásárhelyt: Fogarasi Dömörőrnél, Pozsonyban: Pisztói Felixnél, és Söltz Rezső gyógyszerész., Székes-Fehérvárott: Dieballa Györgynél, Sopronyban: Voga A. gyógysz., Temesváron: Pap József városi gyógysz., Ujvidék. Grossinger C. B., és Ernst János gyógysz., Warasdin: dr Halter A. gyógysz., Wersetzen: Fischer Móritznál, Zágráb: Irgalmasok gyógyszertárában. Azonkivül a bécsi ház postautalvány vagy utánvét mellett szétküldi.

Dr. SUGÁR, m. t. főorvos,

Ricord tanárnak egykor segédorvosa Párisban,
rendel, mint ezelőtt,
Budapest, uj bécsi-utcza 6-ik szám alatt.
Uraknak: 11 órától 1-ig. **Hölgyeknek:** 2—3-ig.
Megkereshető levél által is.

Szabadalmazott osztrák nemzeti bank.

A szabadalm. osztrák nemzeti bank mindegyik részvényére az 1875. évi második félévre járandó

huszonhat oszt. ért. forint

osztalék mától kezdve a nemzeti banknál Bécsben, valamint **minden leszámoló fiókintézeténél** is felvehető.

Bécs, 1876. januárhó 21-én. Az Igazgatóság.

Fontos a szikvíz-készitőknek.

Figyelmeztetésül.

Vendéglősök és háztartások számára ajánljuk a Magyarhonban eddig csak egyedül általunk előállitott

szikvíz-készülékeket,

melyek a mi a tiszta és tartós munkát illeti, valamennyi külföldit felülmulnak. Ezen készülékek segélyével mindenki az annyira kedveltté lett, egészséges pezsgő italt saját maga készitheti. A szikvízkészülékek ára mérsékelt s a következő árszabály szerinti, messzely-tartalommal:

3	4	5¼	6	7 messz.
frt 8.50 egész frt 9,	frt 10,	frt 12,	frt 12.50,	frt 14
messz. 8	9	10	11	12 messz.
frt 15	frt 16	frt 17	frt 18	frt 19

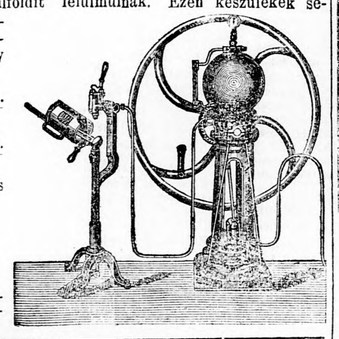

Készitek szikvizet is syphonban igen olcsón, és szállitom azt kivánatra a város minden irányában

HORN,
Budapest, kerepesi bazár,
a nemzeti szinházzal szemben.

Megrendelések vidékről utánvét mellett pontosan eszközöltetnek, ép ugy mindenféle javitás is a legjobban s legolcsóbban teljesittetik.

SUHR O. lovardája

a sugár-úton.

Ma, vasárnap, január 23-án,

két nagy előadás

a magasabb mülovaglásban, lóidomitásban és bámulatot gerjesztő testgyakorlatban.

Az első délutani 3½ órakor, a második esti 7 órakro

a zöld ördög,

Tüneményes nagy némajáték táncok és képletekkel. A társaság közül 60 férfi és nő által előadva.

☛ A némajáték előtt a lekitünőbb művészek mutatványai, ugymint: a kis 7 éves Amaros Theresa, signor Amaros mint majom, signor Ornoni, mister Price 5 fiával, Suhr Albert úr, Français Liszka k. a., Paulina k. a., Séfan és Seffa urak és miss Gnato.

A közelebbi napokbn megérkezik a világhirü Robinson, kit sikerült az igazgatóságnak több vendégföllépésre megnyerhetni.

Vendéglőről a legjobban van gondoskodva.

A lovarada füttetik.

Tisztelettel

SUHR O.
lovardai igazgató.

Pénz! Pénz!

azonnal **árura, aranyra, ezüstre, mindennemü** sorsjegyekre és minden intézet **zálogleveleire** legjutányosban hatóságilag enged. irodában Uj-utca 1. most

Váczi boulevárd 15. szám.

EPILEPSIE-T nehézkórt) gyógyit levélben *Dr. KILLISCH*, szakorvos Drézdában, Wilhelmsplatz 4. (ezelőtt Berlinben.)

A siker százankint felmutatható. 72

Végeladás

csak 10 napig még!

Miután florenczi gyárunk részéről nagy küldeményt vettünk mindenféle szép czikkekből, mint: görög, etruriai, pompejii izlésben florenczi márványból és alabostromból készült alakokat és diszedényeket, — végeladásunkat nagyban és kicsinyben, a gyári árak alatt, még **10 napra kiterjesztettük,** mihez a főváros igen t. közönségét ezennel meghivjuk,

MARIO GOTTI,
Dorotya-utcza 5-ik szám.

Figyelembe veendő!!!

Nagyobb gépgyár és **gözgép**-tulajdonosoknak, valamint a **vasuti igazgatóságoknak** figyelmébe ajánljuk az általunk czélszerüen és ujonan berendezett **mentöszekrényeket** kis és nagy alakban, felszerelve a szükséges **sebészi müeszközökkel** és kötelékekkel, ugy, hogy szerencsétlenségek alkalmával addig is, mig orvosi segély nyujtható; továbbá dr. Esmarche-féle **szoritó-készülékeinket** a **vérzés megakadályozására,** valamint szétszedhető és szállitható hordágyainkat. Minthogy a föntnevezett **mentöszekrények** és **készülékekből** jelenleg több vasut részére nálunk nagyobb megrendelések történtek igy ezen tárgyak mindenki részére szives megtekintés végett készen állanak.

Dreher Ignácz és fia,
a m. k. orsz. egyetem sebészeti eszköz és kötelékek gyárosai
Budapest, hatvani-utcza 9. sz.

Nagy választék
bádagos-munkákból
1000 különféle czikkekben szilárdon készitve. Különösen ajánlom az uj **árnyékszékeket** szobaedényeket különféle mintákban, továbbá **angol-zuhany-készülékeket** a legjutányosb gyáriáron; a készitő:

KUTSCHERA GYÖGY
Budapest, aranykez utcza 6. a „vadászkürt" átellenében.
Jótállás mellett
Petroleum főzö edények.

Legjobb szobai szén

(Salonkohle)

kapható

Csáki Bálintnál; irodája: Haas-féle palota, vagy a raktárában; magyar kir. állam-vas pályi állomásban (temetőudvar oldál.) 209

Olcsó és tartós!

TEMESVÁRI MANÓ
cipőgyára,
Budapest, király-utcza 1. sz. ajánlja

NŐKNEK:

Főzős topánok Brünellből fénymázos hegygyel, szép tüzéssel	2 frt 70 kr.
Főzős topánok erős bőrből fénymázos hegygyel, szegezve és csavarral ellátva, kettős talppal gyakori használatra és esős időre	3 frt — kr.
Topánok mézga betéttel Brünnellből fénymázos hegygyel, magas szabással, finom kiállitással	3 frt 50 kr.
Topánok mézga betéttel erős chagrain vagy borjubőrből, szegezve és csavarral ellátott kettős talppal, igen tartós és meleg	3 frt 50 kr.
Fűzős topánok erős bőrből fénymázos orral szegelt és csavarral elátot kettős talppal	frr 20 kr.

URAKNAK:

Topánok finom chagrin kettősbőrből	frt 60 kr.
Topánok fénymázos vagy bagariabőrből szegezett és csavarral ellátott kettős talppal igen erős	4 frt — kr.
Topánok finom bőrből diszes fénymázos hegygyel, termek és bálokra	4 frt 50 kr
Topánok orosz fénymázos bőrből, szegezett kettős talppal, csavarral a legjobb lábbeli a nedves időbeu, igen tartós és meleg	5 frt — kr.
Vadász csizmák vizhatlan kettős bagaria vagy fénymázos bőrből, háromszor csavarral ellátott kettős talppal	10 frt — kr.
Ugyanaz orosz fénymázos vagy bagariabőrből	9 frt — kr.
Topánok fiuknak fénymázos vagy bagaria bőrből csavarral ellátva kettős talppal	4 frt — kr.
Topánok leányoknak Brünellből vagy bőrből igen erős szegezett talppal	2 frt 60 kr.
Gyermekcipők Brünellből vagy bőrből szegezett talppal igen tartós	1 frt 80 kr.
Topánok mainzi fénymázos termi borjubőrből Bismark mintáju	4 frt 50 kr.

Részletes árjegyzékkel ingyen és bérmentve. — Levélbéli megrendelések posta utánvét mellett pontosan eszközöltetnek.

A kimaradhatlan ternónyeremény 3 számban.

Sok év lefolyása alatt készült játéktervem által sikerült nekem a 90 számot ugy elhelyezni, hogy minden huzásnál **6 vagy 9 terno okvetlenül huzatik,** azon kivül még sok ambo, tehát egy évre eső 26 huzáson keresztül **156 vagy 234 terno** és megszámlálhatlan ambo jön ki. Ezen játékterv több sorozatra van felosztva, és egy ily sorozatnak ára

csak 50 kr. oszt. ért.

azonfölül minden vevő e vállalat becsületessége és alaposságárol meggyőződhetik.

Huzott sorozatok kicserélendők az 50 kr lefizése me llett.

Kapható: Budapest, IV. ker. (belváros) kéménysepről-utcza 2. sz. I. em. 4. ajtó. Levelek bérmentve küldendők; felelet reményében helyben 8, vidékre 15 kr. posta-bélyeg, s vétel esetén egy-egy sorozatért 50 kr. melléklendő. E.

A ternojátékterv kiadója.

Leghiresebb és ismeretes

LÁZÁR-féle

patkány- és egérirtó-szer,

melylyel alólirott évek óta több vaspályáknál ugy mint a legnagyobb budapesti lakházakban jótállás mellett és évi fizetéssel alkalmazva van.

Ezen irtószer dobozokban Budapesten a következő czégeknél kapható:

HALBAUER, király-utcza; Hubenay Ujvilág-utcza; Odor M. halpiacz; Roszberger Frigyes n. mezőutcza; Illés Antal józsef u. Lakner S. vasutcza sarkon; Angelotty S. Kisfaludy u., Palay és tár. német u. sarkon, Petscher S. staczió-utcza; Tinnauer Gyula, mészáros u. sarkon; Fögler E. kecskeméti u. Frummer J. zöldfa-utcza sarkon, Mittermayer L. kerepesi-ut, Puxbaum király-utcza, Szaszofsky J. Üllői-ut; Zakál és Marton, régi posta-utcza; Pulman K. bodzafa-utcza sarkon; Travers S. Mária-utcza; Palogh S. népszinház-utcza, Janics J. 2 nyul-utcza; Prükler J. soroksári-ut. J. Pflanzer király-utcza. M. Beck, staczio-utcza. Hilscher Rudolf alsó dunapart **Budán:** Ratlinger V. fő-utcza, Mérey János szarvastér, Stern J halpiaczon. Domokos S. templomtér. Wels ezelőtt Brünner **Arad.**

Egész házak, egy évre tisztántartásra fogadtatnak fel. Levél utján

LÁZÁR-nál
Budán.

!!Fontos háziasszonyok, családok, vendéglősök,!! !!kórházak, fürdő- s egyéb intézetek számára!!

Szobatisztitó segélye nélkül

csekély fáradság mellett, könnyüséggel, jutányosan **legszebb és legtartósabb fényt nyernek mindennemü puha szobapadlók** a nálunk bizományi raktárban létező eredeti és valódi

Wischin V. szobapadló-fénypépje

által. Ezen amerikai rugany-olvadékból készült fénypép meleg vizben lesz felolvasztva, még melegen a szobapadlóra kenetik, és megszáradván, kefe, sőt csupán egy durva rongygyali dörzsölés által eddig el nem ért szepsegü, hónapokig tartó fényt idéz elő.

A fénypep hat különféle szinben készittetik és rendelhető meg,

1.	1½.	2.	2½.	3.	4. szám
halvány,	világos,	aranyszinü,	világosbarna,	sötétbarna,	vörösbarna.

Egy { középnagyságu szobának / elegendő doboz ára } csak 90 krajczár.

A felkerélést lenyegesen könnyitő, több szobákkal biró családoknak, vendéglősöknek sat. igen ajánlandó uj találmánya, **husz font sulyu gépmüves kefe, darabja 7 frt 50 kr.**

Elenyészhetlen bélyegző-ténta

és fehérnemut bélyegző betük és számok, melyek segélyével olcsón, gyorsan, örök időre bélyegezhetni nagyobb számu fehérnemüt.

1 darab bélyegző-betü, latin vagy góth irásban 50 kr.
1 rend szám, 0 1—9 kisebb 90 kr, nagyobb 1 frt 20 kr.
Minden rangu koronák darabja 50 kr.
1 plénszelenczre belyegzőpárnával és ecsettel 85 kr, párna maga 20 kr.
1 üveg elenyészhetlen bélyegző ténta 1 frt.

Sodrony étel-boritók, étkek és édességek a legyektöli megóvásához, gömbölyu és tojásdud alakuak, nagyságukhoz aránylag 45. 50, 60, 75, 85 krtól 1 frt 80 krig darabja.

LABONE H-féle bleu d'argent pur, kitünő franczia ezüstpor, melylyel nemcsak elavult ezüstöltött, hanem sarga- vagy vörösréz tárgyakat is tartósan pár perez alatt megezüstölhetni, minélfogva legalkalmasabb asztalkészletekuek, gyertyatartóknak s egyéb ezüst és ezüstölt házi eszközöknek eredeti uj fényüket visszaadni. 1 eredeti dobozára frt 1.25. Ajánlják

KERTÉSZ és EISERT Budapesten, Dorotya-utcza 2.

Irásbeli megbizások gyorsan teljesittetnek. Árjegyzékek bérmentve.

SAPHIR J.

Budapesten, IV, egyetem utcza a gróf Károlyi palota átellenében,

Gyorssajtó-nyomdája, névjegy (monogramm)- és pecsétjegyek gyára

készit levélpapirt, boritékokat czég rányomással minden nemben, látogató- és czégjegyeket, ugyszintén eljegyzési- és esküvői meghivásokat a legjutányosbb áron, és pedig:

100 db. levélpapirt névjegygyel (monogrammal)	— frt 80 kr.
100 „ boriték „ „	— frt 80 kr.
100 „ esküvői meghivó „	3 frt —
1000 „ kenderboriték czég rányomással „	2 „ —

Vésnök

mindenféle vésnöki munkákban mint: monogrammok, önfestők, pecsétnyomók, czimerek és dombornyomó-sajtók, u. m. minden e szakba vágó munkálatok.

1 db. dombornyomatu vésett czéggel	2 frt 50 kr.
1 „ kézi belyegző (Stampiglie) vésett czéggel u. m.	
festékdoboz és festékkel „ „	3 frt —
1 üzleti pecsétnyomó „ „ „	2 frt —

Tiszt. rabbiknak és izr. hitközségbeli előljáróságoknak ajánlja vésnöki munkáit héber nyelven is.

SZEMMEK A. G. Budapest, IV. váczi-utcza 20. szám.

T. cz.	*P. T.*
Buzgó törekvésemnek sikerült városunkban Magyarország és Erdély részére egy, tömör hajlitott fából készült butorok főraktárát felállitani, mely egybekötve leend nádfonással és javitási intézettel, mi által azon kedvező helyzetben vagyok, hogy bármely versenynyel szembeszállhassak.	Es ist meinen eifrigen Bemühungen gelungen am hiesigen Platze eine Hauptfabriks-Niederlage für Möbel aus massiv gebogenem Holze, verbunden mit einer Rohrflechterei und Reparatur-Anstalt für Ungarn und Siebenbürgen zu errichten und bin ich hierdurch in der Lage, einer jeden Concurrenz die Spitze zu bieten.
Tisztelettel	Hochachtungsvoll
SZEMMEK A. G.	**A. G SZEMMEK.**
☛ Képes árjegyzékek ingyen küldetnek.	☛ Illustrirte Preis-Courante franco und gratis.

A. G. SZEMMEK, Budapest, IV. Waitznergasse 20.

A. G. SZEMMEK, Budapest, IV. Waitznergasse 20.

SZEMMEK A. G. Bupapest, IV. váczi-utcza 20. szám.

Dr. Handler Mór

orvos-, sebésztudor, szülész és szemész

gyógyit gyökeresen fényes és tartós siker **biztositása** mellett mindennemü

titkos betegségeket

1) az **önfertőzésnek** minden következményeit, ugymint

magömléseket,

az **ingerlékeny gyengeséget,** az **ondófolyást,** különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt);

2) **hugycsőfolyásokat** (még oly idülteket is), **a nemzőrészek bujakóros fekélyeit** és **másodrendü bujakórt** minden alakjaiban és elcsufitásaiban;

3) **hugyosőszükületeket:**

4) friss és idült nyákfolyásokat **nőknél,** az ugynevezett **fehérfolyást,** és az onnan eredő

MAGTALANSÁGOT;

5) **börkiütéseket;**

6) **a hugyhólyag betegségeit** és mindennemü **vizelési nehézségeket.**

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és estve 7 órától 8-ig.

Lakik: Pesten, belváros, kigyó-utcza 2-ik szám a. kigyó- és városház-utcza sarkán. (Rottenbiller-féle házban) I. emelet, bemenet a lépcsőn.

☛ **Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek.** ☚

26

Budapest, 1876 Nyomatott Vodianer F.-nél.